

**VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE**

**IZVJEŠTAJ O DOSTAVLJENIM PREDLOZIMA, PRIMJEDBAMA I
SUGESTIJAMA U TOKU JAVNE RASPRAVE NA TEKST NACRTA
ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O JAVNIM
NABAVKAMA, KOJI NIJESU PRIHVAĆENI**

**(Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama,
objavljen je na internet stranici Ministarstva finansija i Uprave za javne
nabavke, 21. februara 2014. godine)**

Ministarstvo finansija i Uprava za javne nabavke objavljivanjem javnog poziva na internet stranici uputili su javni poziv za učešće u raspravi organima, organizacijama, udruženjima i pojedincima, korisnicima sredstava budžeta Crne Gore, budžeta jedinica lokalne samouprave i drugih javnih prihoda, nevladinim organizacijama, međunarodnim organizacijama, medijima i svim zainteresovanim organizacijama, da se uključe u javnu raspravu i daju svoj doprinos u razmatranju Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama.

Javna rasprava sprovedena u Podgorici, 17. marta 2014. godine u 11:00 časova, u staroj zgradi Vlade, ul. Jovana Tomaševića bb.

Osim Ministarstva finansija i Uprave za javne nabavke koji sprovode, raspravi su prisustvovali predstavnici SIGM-e, Evropske komisije, Zajednica opština Crne Gore i Unija poslodavaca, ako i predstavnici naručioca, ponuđača, NVO sektora i drugih institucija, među kojima su Skupština Crne Gore, Ministarstvo odbrane, Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Ministarstvo kulture, Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije, Agencija za elektronske medije, Državna komisija za kontrolu postupaka javnih nabavki, Privredna komora Crne Gore, Pošta Crne Gore, Centralna banka Crne Gore, Uprava za zbrinjavanje izbjeglica, Uprava carina, Poreska Uprava, Fond za manjine, Centar za pravne poslove Crne Gore, Željeznička infrastruktura Crne Gore, Direkcija javnih radova, Agencija za nacionalnu bezbjednost Crne Gore, Komisija za sprječavanje sukoba interesa, Uprava za nekretnine, Crnogorski elektroprivredni sistem AD Podgorica, Pobjeda AD, JU Dom učenika i studenata Podgorica, JZU SB „Dr Jovan Bulajić” Brezovik, JZU Zavod za transfuziju krvi Crne Gore, Fond za zdravstveno osiguranje, Zavod za transfuziju krvi Crne Gore, Institut za javno zdravlje, JZU Dom zdravlja Bar, JZU Dom zdravlja Danilovgrad, Opšta bolnica Bar, Opšta bolnica “Danilo I” Cetinje, JZU Dom zdravlja Podgorica, Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju, Uprava za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, Crveni krst Crne Gore, Agencija za mirno rješavanje radnih sporova, Zavod za zapošljavanje Crne Gore, Fond rada, Opština Nikšić, Turistička organizacija Herceg Novi, Monteput d.o.o. Podgorica, Čistoća d.o.o. Podgorica, Uprava pomorske sigurnosti Bar, Direkcija za saobraćaj, Montenegro biznis alijansa, Elektroprivreda Crne Gore, Zavod za metrologiju, JU Centar za stručno osposobljavanje, Zavod za školstvo, JU VSS “Policajska akademija” Danilovgrad, JU Dnevni centar Pljevlja, Zavod za statistiku Monstat, Radio i televizija Crne Gore, Elektrotehnički fakultet, Aerodromi Crne Gore, JU Dnevni centar za djecu

VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

sa smetnjama u razvoju Nikšić, Resursni centar za djecu i mlade „Podgorica“, Ekonomski fakultet, Univerzitet Crne Gore, Udruženje biblioteka Crne Gore, JU Gradska biblioteka i čitaona Herceg Novi, JU Centar za kulturu Rožaje D.O.O. “Osmi red-D” Podgorica, D.O.O. Vodovod i kanalizacija Cetinje, JU OŠ “21 maj” Podgorica i drugi.

Tokom javne rasprave u Podgorici, zatim nakon predhodno sprovedenih rasprava na okruglom stolu održanom u saradnji sa Zajednicom opština Bijelom Polju i Unijom poslodavaca u Podgorici čuli su se određeni komentari, sugestije i predlozi, koji su zatim dostavljeni putem mejla na adresu tanja.janovic@mif.gov.me i ujn@ujn.gov.me.

Radna grupa za pripremu Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama je razmotrila pristigle prijedloge, komentare i sugestije učesnika javne rasprave i u tekstu koji slijedi prikazujemo izvod koji su predlagaču prispjeli po redosledu dostavljanja.

1. Montenegro Business Alliance (MBA) Podgorica u dijelu koji se odnosi na I vrijednosni razred u članu 21 Zakona, „I – vrijednosni razred - za javnu nabavku čija je procijenjena vrijednost do 5 000 EUR-a, sprovodi neposredni sporazum” promijeniti na 7 000 EUR-a.

Primjedba nije prihvaćena: Iz same definicije neposrednog sporazuma gdje se kaže da je to direktni sporazum između naručioca i ponuđača o uslovima javne nabavke može se konstatovati da se radi o postupku koji ne korespondira sa osnovnim načelima javnih nabavki te limitirana vrijednost predložena može biti dodatno trošenje javnih nabavke direktnim dogovorom bez transparentnosti postupka.

2. Montenegro Business Alliance (MBA) Podgorica u dijelu koji se odnosi na postupak javne nabavke šopingom član 29 Zakona: ”potrebno je da se rok za dostavljanje ponuda skрати, i da ponuđač dokaže ispunjenost obaveznih a ne i fakultativnih uslova”.

Primjedba nije prihvaćena: Šoping kao postupak javne nabavke podrazumijeva sledeće vrednosne razrede od 5.000 EUR-a do 50.000 EUR-a. Na osnovu raspoloživih statističkih podataka često se realizuju uz učešće podugovarača i podizvođača. Način angažovanja podugovarača i podizvođača regulisan je član 81 Zakona, gdje ponuđač može stručno, tehničku i kadrovsku osposobljenost dokazivati korišćenjem kapaciteta drugog pravnog lica ukoliko su mu oni stavljeni na raspolaganje. Što se tiče roka za podnošenje ponuda i pripreme tenderske dokumentacije a time i ispunjenje obaveznih i fakultativnih uslova od strane ponuđača za nabavke šopingom sam po sebi predstavlja “rizičnu” zonu u smislu kratkoće podnošenja ponuda, uzimajući u obzir da se radi samo o 12 dana plus faktor neradne dane za vikend, time se i dodatno smanjuje rok, ako još ako uzmemo da ansliziramo složenost nabavke koja se tiče radova koji su definisani vrijednosnim razredom do 50 000 EUR-a. Iz ovog razloga i iz raspoloživih statističkih podataka značajan broj postupaka se sprovodi šoping metodom pa time i obaveza dostavljanja uslova koji propisuje Zakon kao pored obaveznih i fakultativni dobija puni smisao.

VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

3. Montenegro Business Alliance (MBA) Podgorica: Smatramo da se u dijelu koji se odnosi na sadržinu tenderske dokumentacije, gdje je propisano da tenderska dokumentacija pored ostalog sadrži: “način sprovođenja kontrole kvaliteta”, mora biti preciznije definisano jer učesnik u javnoj nabavci mora prilikom podnošenja ponude precizno znati šta treba da podnese od dokumentacije. Takođe smatramo da naručilac mora u pozivu za javno nadmetanje, pozivu za nadmetanje i tenderskoj dokumentaciji jasno i nedvosmisleno naglasiti koja dokumentacija se traži za učešće od ponuđača i na koji način mora biti pripremljena.

Primjedba nije prihvaćena: Tehničke specifikacije koje čine sastavni dio tenderske dokumentacije sadrže različite zahtjeve kao što su npr. dimenzije, kvalitet, izvođenje, bezbjednost materijala, proizvoda, robe ili usluge, a sve u cilju obezbeđenja kvaliteta, terminologije, dodjela, metode testiranja, pakovanja, načina obelježavanja i označavanja ali ne nikako i posebnog branda, zaštitnog znaka, konkretnog porijekla ili proizvodnje, što zakon izričito zabranjuje. Pružajući pri tom mogućnost upisa “ekvivalentnosti”.

4. Montenegro Business Alliance (MBA) Podgorica: Smatramo da je dijelu Zakona koji se odnosi na određivanje procjenjene vrijednosti potrebno utvrditi kriterijum na osnovu koga se utvrđuje procjenjena vrijednost javne nabavke, da je potrebno utvrditi odgovornost za lošu procjenu vrijednosti predmetne javne nabavke (procijenjenu ili podcijenjenju vrijednost), te smo mišljena da se iz poziva treba brisati procijenjena vrijednost u skladu sa praksom brojnih evropskih institucija i banaka.

Primjedba nije prihvaćena iz razloga jer je Zakonom jasno propisana obaveza naručioca da utvrdi procijenjenu vrijednost za svaki postupak javnih nabavke, način iskazivanja i izračunavanja procijenjene vrijednosti nabavke, osnovicu za određivanje procijenjene vrijednosti za javne nabavke robe, usluge i javne nabavke radove. Shodno tome i odgovornost naručioca za poštovanje principa efektivnosti trošenja javnih sredstava.

5. Montenegro Business Alliance (MBA) Podgorica: Smatramo da u Zakonu i nacrtu Zakona nije utvrđivanja nadležnost Uprave za javne nabavke i Državne komisije za kontrolu postupaka za javne nabavke u smislu tumačenja zakona, izdavanja i poštovanja datih mišljenja u vezi primjene Zakona, te shodno tome potrebno je jasno definisati njihovu nadležnost i odgovornost.

Primjedba nije prihvaćena: Zakonom je jasno utvrđena nadležnost, odgovornost i poslovi koje vrši Uprava za javne nabavke i Državna komisija za kontrolu postupaka javnih nabavki. Takođe uredbom o organizaciji i načinu rada državnih organa (“Sl. list CG”, broj 40/11) resorno ministarstvo u oblasti javnih nabavki je Ministarstvo finansija.

6. Montenegro Business Alliance (MBA) Podgorica: U članu 38 i član 39 nacrta Zakona kojima se mijenja član 65 i član 66 potrebno je navesti ko izdaje dokument koji je neophodno dostaviti uz ponudu kojim se dokazuje ispunjenost obaveznih uslova. Za međunarodne tendere, može da stoji dokument koji izdaje državni organ države iz koje je ponuđač. Smatraju da to mogu naglasiti naručioci u pozivu i tenderskoj dokumentaciji.

VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

Primjedba nije prihvaćena: Zakonom su jasno popisani obavezni i fakultativni uslovi za učešće u postupku javne nabavke i dokazivanje ispunjenosti ovih uslova. Odredbu koja institucija izdaje dokaze o ispunjenosti obaveznih uslova ne sadrži ni jedan zakon niti Direktiva.

7. Montenegro Business Alliance (MBA) Podgorica: Član 44 nacrtu Zakona kojim se mijenja član 76, način pripreme ponude treba biti do najveće mjere preciziran jer se u praksi dovodi do ogromnih konfuzija i stvara prostor za malverzacije.

Primjedba nije prihvaćena: Nacrtom Zakona u članu 44 jasno je propisan način pripreme ponude.

8. Montenegro Business Alliance (MBA) Podgorica: U članu 47 nacrtu Zakona kojim se dopunjava član 80 Zakona, u zadnjem stavu se navodi da “ponuđač stručno-tehničku i kadrovsku sposobnost može dokazivati korišćenjem kapaciteta drugog pravnog i fizičkog lica ukoliko su mu oni stavljeni na raspolaganje u skladu sa zakonom”. Smatramo da ovo mora biti preciznije dato i pojašnjeno do detalja šta je to “u skladu sa zakonom” i u skladu sa kojim zakonom.

Primjedba nije prihvaćena: Ovo pitanje je riješeno materijanim propisima kojim je regulisan predmet javne nabavke.

9. Montenegro Business Alliance (MBA) Podgorica: U članu 81 Zakona o javnim nabavkama propisano je učešće podugovarača, odnosno podizvođača. Tokom primjene ovog člana od strane naručioca učešće podugovarača i podizvođača nije dozvoljeno. Obično naručilac u tenderskoj dokumentaciji najčešće popunjavanjem formulara Uputstvo ponuđačima u dijelu IX, koji čini sastavni dio tenderske dokumentacije naznači da pravo angažovanja podizvođa nije dozvoljeno. Potrebno je izbrisati ovaj član iz Zakona ili utvrditi precizno u kojim slučajevima je dozvoljeno angažovanje podugovarača i podizvođača. U slučaju ako je dozvoljeno, potrebno je detaljno precizirati dokumentaciju koju je treba priložiti uz ponudu za nosioca posla i za podugovarača, odnosno, podizvođača.

Primjedba djelimično prihvaćena: Ovo pitanje je definisano u dijelu IV Zakona, podpoglavlje Antikorupcijsko pravilo i pravilo sprečavanje sukoba interesa, kao i u glavi II Zakona, podpoglavlje Uslovi za učešće u postupku javne nabavke član 79 do 81 Zakona.

10. Montenegro Business Alliance (MBA) Podgorica: Član 85 i Član 86 Zakona o javnim nabavkama: „Potrebno je utvrditi precizne kriterijume, kojima ponuđač objašnjava zašto je ponudio “Neobično nisku cijenu” i “Neobično kratak rok” i utvrdi šta naručilac može prihvatiti kao pojašnjenje za kratak rok ili nisku cijenu, (analiza cijena, elaborat o organizaciji građenja kojim se potvrđuje rok i sl.)”.

Primjedba djelimično prihvaćena: Ovo pitanje je već obrađeno važećim Zakonom o javnim nabavkama.

11. Montenegro Business Alliance (MBA) Podgorica: Član 104 Zakona je propisan izbor između jednakih ponuda, smatramo da se mora naći drugi način za izbor između jednakih ponuda, umjesto žrebanja (ranije iskustvo sa ponuđačima, reference ponuđača, preporuke investitora i slično).

VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

Primjedba nije prihvaćena: Ovo pitanje je već uređeno važećim Zakonom o javnim nabavkama i prepoznato u zakonima zemalja Zapadnog Balkana.

12. “ Računovodstvo i revizija” d.o.o. Tivat: U dijelu koji se odnosi na dokaze o ekonomsko finansijskoj sposobnosti, smtaramo da se član 68 mijenja i glasi: „Ispunjenost uslova koji se odnose na ekonomsko-finansijsku sposobnost ponuđač dokazuje:

1. Izvještajem o radunovodstvenom i finansijskom stanju - finansijskim iskazima sa izvještajem ovlaštenog revizora u skladu sa zakonom kojim se uređuje radunovodstvo i revizija, najviše za posljednje dvije godine, odnosno za period od registracije;

2. Dokazom o osiguranju za štetu od odgovarajućeg profesionalnog rizika”.

Primjedba nije prihvaćena: Propisi o javnim nabavkama jasno razlikuju dvije vrste radnji koje sprovode naručiocu tokom procesa javne nabavke (kod svih postupaka):

1. Ispitivanje sposobnosti ponuđača za izvođenje ugovora, i

2. Ocjenu ponuda i odabir najbolje ponude.

Član 45 Direktive 2004/18/ EC reguliše pitanja vezana za lično stanje ponuđača, u tom pravcu Zakon je predvidio fakultativne uslove kao kriterijume za kvalitativni izbor ponuđača a što je jasno precizirano u podpoglavlju 8 Zakona, Uslovi za učešće u postupku javnih nabavke, članom Zakona 36. Drugo, pitanja koja se odnose za dokaz o osiguranju za štetu od odgovarajućeg profesionalnog rizika definisane ZOO i garancijom za dobro izvršenje posla.

13. “ Računovodstvo i revizija” d.o.o. Tivat: U dijelu koji se odnosi na način pripreme ponude potrebno stav 2 se mijenja i glasi: “Ponuda mora biti povezana jednim jemstvenikom (neprekinutom trakom) i zapečaćena papirnom naljepnicom sa otiskom pečata, tako da se ne mogu naknadno ubacivati, odstranjivati ili zamjenjivati pojedinačni listovi a da se pri tome ne oštete listovi ponude, jemstvenik ili zapečaćena papirna naljepnica”.

Primjedba nije prihvaćena: Ovo pitanje je jasno uređeno važećim Zakonom i nacrtom Zakona, član 76 (40) .

14. “ Računovodstvo i revizija” d.o.o. Tivat: Smatraju da se u članu 85 poslije stava 2 doda stav 3 koji glasi: “Obrazloženje iz stava 1 ovog člana ne odnosi se na usluge računovodstva i revizije”.

Primjedba nije prihvaćena: Pitanje obrađeno u članu 85 stav 3 zakona.

15.“Osmi red” d.o.o. Podgorica: U dijelu koji se odnosi na nadležnost, u članu 19 stav 1 dodaje se tačka „4a) pruža savjetodavnu pomoć na zahtjev ponuđača”.

Primjedba nije prihvaćena: Uprava za javne nabavke je u sklopu svoje nadležnosti ovo pitanje uredila kroz programe stručnog usavršavanja i Strategiju razvoja javnih nabavki Crne Gore za period 2011-2015 godine.

16.“Osmi red” d.o.o. Podgorica: U dijelu koji se odnosi na sprovođenje postupka javne nabavke od strane drugog naručioca, član 32 mijenja se i glasi: “Naručilac može, istovremeno sa donošenjem odluke o pokretanju i sprovođenju postupka javne nabavke, da sprovede postupak javne nabavke i za druge naručioce, uz saglasnost tih naručioca, da u njihovo ime i za njihov

VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

račun sprovede postupak javne nabavke ili preduzme određene radnje u tom postupku. Sprovođenje ovakve javne nabavke moguće je kada se radi o predmetu javne nabavke koji je zajednički za sve naručioce”.

Primjedba nije prihvaćena: Član 32 ZoJN ne podrazumijeva automatsku obligaciju već Zakon daje mogućnost naručiocima da ovlaste ”jedan drugog” da sprovedu postupak javne nabavke.

17.“Osmi red” d.o.o. Podgorica: U dijelu koji se odnosi na određivanje predmeta javne nabavke u članu 41 nakon stava 3 dodaje se stav 4 koji glasi: „izmjene opisa predmeta javne nabavke ili dodatna tumačenja naručilac definiše Anexom. Nijesu dozvoljena naknadna tumačenja ili izmjene opisa predmeta javne nabavke nakon javnog otvaranja ponuda.

Primjedba nije prihvaćena: Ovo pitanje je već propisano postojećim Zakonom.

18.“Osmi red” d.o.o. Podgorica: Udijelu koji se odnosi na određivanje procijenjene vrijednosti, u članu 44 nakon stava 4 dodaje se stav 5 koji glasi: “Jedinstvenu cijelinu čini dvije ili više roba (usluga) koje se moraju zajedno, radi ostvarivanja namjene nabavke”.

Primjedba nije prihvaćena: Ovo pitanje je već propisano postojećim Zakonom

19.“Osmi red” d.o.o. Podgorica: U dijelu koji se odnose na tehničke karakteristike ili specifikacije, u članu 50 stav 2 tačke 1 i 3 mijenjaju se i glase: “1) u skladu sa tehničkim standardima i propisima koji definišu predmetnu oblast, 3) kao potrebne funkcionalne karakteristike ili zahtjeve za izvršenje ugovora, koji moraju da budu precizni i jasni, sa istom namjenom i istim rezultatom namjene, tako da ponuđači na osnovu njih pripreme svoje ponude”.

Primjedba djelimično prihvaćena: Ovo pitanje reguliše Direktiva EU 2004/17 i 2004/18 i iskazano je u pravnim stavovima ESP.

20.“Osmi red” d.o.o. Podgorica: U dijelu koji se odnosi na korišćenje tehničkih karakteristika ili specifikacija, u članu 51 na kraju stava 2 dodaje se: „...pod uslovom da takav navod bude praćen riječima "ili ekvivalentno" tj. sa istom namjenom i istim rezultatom namjene”.

Primjedba djelimično prihvaćena: Ovo pitanje je regulisala Direktiva EU 2004/17 i 2004/18 i iskazano je u pravnim stavovima ESP.

21.“Osmi red” d.o.o. Podgorica: Kod sadržine tehničkih karakteristika ili specifikacija,u članu 52 stav 1 mijenja se i glasi: “Tehničkim karakteristikama ili specifikacijama određuju se uslovi i zahtjevi u pogledu: kvaliteta, namjene, karakteristika, terminologije, oznaka, sigurnosti, metoda, pakovanja i dimenzija robe, odnosno usluga”.

Primjedba djelimično prihvaćena: Ovo pitanje je regulisala Direktiva EU 2004/17 i 2004/18 i iskazano je u pravnim stavovima ESP.

22.“Osmi red” d.o.o. Podgorica: U članu 56 Zakona, članu 31 nacrtu Zakona dodaje se novi stav i glasi: “Zahtjev za pojašnjenje zainteresovano lice ima pravo da zahtijeva od naručioca sve do 5 dana prije otvaranja . Nakon tog roka nije moguće zahtijevati pojašnjenja od Naručioca” .

Primjedba djelimično prihvaćena: Ovo pitanje je regulisala Direktiva EU 2004/17 i 2004/18 i iskazano je u pravnim stavovima ESP.

VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

23.“Osmi red” d.o.o. Podgorica: U dijelu koji se odnosi na sredstva finansijskog obezbjeđenja - garancije, član 57 Zakona , tj 32 nacrta Zakona stav 3 mijenja se i glasi: “ Garancija ponude ne može da iznosi više od 2% vrijednosti ponude. Garancija za dobro izvršenje ugovora ne može da iznosi više od 5% od vrijednosti ugovora, a garancija za avansno plaćanje ne može da iznosi manje od iznosa ugovorenog avansa”. Dodaje se novi stav 4 koji glasi: ” Naručilac je dužan da vrati ponuđaču garanciju ponude, u roku od 15 dana od dana konačnosti odluke o izboru najpovoljnije ponude”.

Primjedba je dijelom prihvaćena: Garancija ponude kao sredstvo finansijskog obezbjeđenja ponude u smislu obaveze ponuđača prema podnesenoj ponudi se nije u dosadašnjoj primjeni Zakona potvrdila kao djelotvoran faktor, već naprotiv kao nepotrebno opterećenje ponuđača i česti uzrok formalne neispravnosti ponude, zbog čega je u Nacrtu zakona i izostavljena. Naime, u dosadašnjoj primjeni važećeg Zakona zabilježen je samo jedan slučaj aktiviranja garancije ponude zbog odustanka ponuđača od podnijete ponude. Sa druge strane prisutan je izuzetno veliki broj slučajeva isteka garancije ponude prije okončanja postupka javne nabavke, bez mogućnosti pravovremenog njenog produžavanja do određenog roka, jer je u slučaju žalbe takav naknadni rok za naručioca neodrediv, tako da u tim postupcima garancija ponude i nema suštinski već samo početni formalni značaj koji se očituje kao nepotrebno opterećenje ponuđača. U konačnom, garancija ponude i na propisani maksimalni iznos nije adekvatno sredstvo finansijskog obezbjeđenja ponude u pogledu zloupotrebe da ponuđač čija je ponuda izabrana kao najpovoljnija odustankom od zaključivanja ugovora omogući zaključivanje ugovora sa drugim ponuđačem čija je ponuda nepovoljnija. Nasuprot garanciji ponude, propisano je pravo naručioca da od izabranog najpovoljnijeg ponuđača traži naknadu štete u slučaju nezaključivanja ugovora, u znatno većem iznosu nego što je to bio maksimalno mogući iznos garancije ponude, kao i obav ponuđača da tu štetu naručiocu nadoknadi. Ostale garancije su propisane Zakonom.

24.“Osmi red” d.o.o. Podgorica: U dijelu vršenja poslova javnih nabavki, službenik za javne nabavke u članu 58 Zakona, tj. članu 27 Nacrta Zakona dodaje se stav 3 i glasi: “Službenik za javne nabavke ne učestvuje u radu Komisije za otvaranje i vrednovanje ponuda i ne prisustvuje javnom otvaranju ponuda”.

Primjedba djelimično prihvaćena: Službenik za javne nabavke sprovodi postupak nabavke šopingom i neposrednim sporazumom, obavlja uže stručne poslove iz oblasti javnih nabavke naručioca i nema smetnji da bude član Komisije za otvaranje i vrednovanje ponuda, samim tim da prisustvuje javnom otvaranju ponuda.Izmjenama i dopunama data je mogućnost ali ne i imperativno da mora biti član Komisije za otvaranje i vrednovanje ponuda.

25.“Osmi red” d.o.o. Podgorica: U članu 59 dodaje se stav 1 i glasi: “Postupak javne nabavke, osim postupka šopinga i neposrednog sporazuma sprovodi Komisija za otvaranje i vrednovanje ponuda”.

Primjedba nije prihvaćena: Ovaj stav je ranije unesen u član 29 stav 1 nacrta Zakona.

26.“Osmi red” d.o.o. Podgorica: U dijelu sadržaj žalbe, član 125 stav 3 mijenja se i glasi: “ Naknadu iz stave 2 ovog člana plaća podnosilac žalbe u visini od 100,00 EUR-a za nabavke

VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

vrijednosti do 10.000,00 EUR-a, 300,00 EUR-a za nabavke vrijednosti do 100.000,00 EUR-a, 600,00EUR-a za nabavke vrijednosti do 500.000,00 EUR-a, 1.000,00 EUR-a za nabavke vrijednosti preko 500.000,00 EUR-a”. U istom članu mijenja se stav 5 glasi: Ukoliko je u postupku po žalbi odlučeno u korist podnosioca žalbe, naknada iz stava 3 ovog člana vraća se podnosiocu žalbe u roku od 15 dana.

Primjedba nije prihvaćena: Praksa dosadašnje implementacije Zakona pokazala je da se sistem zaštitio od “neozbiljnih” podnosioca žalbi sa jedne strane, a time i produžavanje rokova za završetak javne nabavke, i sa druge ovo rješenje je prepoznato u mnogim zemljama. Što se tiče dijela načina povraćaja naknade nacrt Zakona je dao rješenje koje ide u pravcu jednakog tretmana u smislu odgovornosti kako ponuđača tako i naručioca.

27.“Osmi red” d.o.o. Podgorica: U član 136 u stavu 2 riječi osam dana zamjenjuju se riječima i brojevima 10 dana.

Primjedba nije prihvaćena: U cilju što kvalitetnije primjene načela ekonomičnosti i efektivnosti trošenja javnih sredstava vodilo se računa da se rokovi za sudsku zaštitu skrate.

28. Željeznički prevoz Crne Gore a.d. Podgorica: Ovom odredbom kojom je propisano da službenici za javne nabavke „ sprovode postupak javne nabavke neposrednim sporazumom“ je dodatno opterećenje za službenika, posebno kod privrednih društava koja imaju milionske planove i veliki broj postupaka godišnje. Postavljaju pitanje kako jedna osoba može sve poslove definisane ovim zakonom iz člana 58 i 59 kvalitetno obaljšati.

Primjedba nije prihvaćena: Zakon o javnim nabavkama se ne bavi unutrašnjom organizacijom i sistematizacijom ovog društva a niti ostalih obveznika primjene zakona. Dobra praksa za rješenje ovog pitanja je formiranje nabavne službe kada se radi o naručiocima sa većim kako Vi kažete “milionskim” budžetima.

29. Željeznički prevoz Crne Gore a.d. Podgorica: Smatraju da službenik za javne nabavke ne treba da bude član komisije za otvaranje i vrednovanje ponuda i predlažu brisanje te odredbe u člana 34 nacrtu Zakona.

Primjedba je djelimično prihvaćena.

30. Željeznički prevoz Crne Gore a.d. Podgorica: Smatraju da je naručilac treba da ima veću slobodu primjene pregovaraškog postupka bez predhodnog objavljivanja poziva za javno nadmetanje zbog specifičnosti i kompleksnosti sistema kakav je Željeznica, vanrednih događaja, da se ne bi trpjeli gubici zbog isključivanja vozni sredstava iz saobraćaja. Shodno tome prijedlažu ograničavanje broja pregovaračkih postupaka i pojednostavljenje procedure izdavanja predhodne saglasnosti za njegovo pokretanje kada je stvarno potrebno.

Primjedba nije prihvaćena: Zakonom o javnim nabavkama određeno je u kojim slučajevima se može sprovesti pregovarački postupak bez predhodnog objavljivanja poziva za javno nadmetanje. Kako se radi o najmanje transparentnom postupku, iskustvo pokazuje, veliki broj naručilaca bi koristilo ovaj postupak izostavljanjem davanja predhodne saglasnosti Uprave. Jačanjem svijesti o transparentnosti postupka i ulaskom Crne Gore u EU saglasnost bi bila obustavljena i odgovornost za zakonitost bi bila na naručiocu.

VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

31. JU Specijalistička veterinarska laboratorija: U članu 3 stav 1 dopisati novu tačku za izuzeće 13) koja glasi: nabavke laboratorijskih dijagnostikuma i reagenasa namijenjenih za laboratorijsku dijagnostiku zaraznih bolesti ljudi i životinja.“

Primjedba nije prihvaćena: Nabavke u ovoj oblasti vrše se u skladu sa postupcima utvrđenima ZoJN. Direktiva 2004/18/EC kao I 2004/17/EK ne predviđa izuzeće za ove nabavke, i posebno ističe veoma strog stav prema izuzećima.

32. JU Specijalistička veterinarska laboratorija: Brisati obavezu oglašavanja javnih nabavki ujednom od štampanih medija jer objavljivanje ovakvih oglasa iziskuje dodatni trošak za naručioca (plaćeni oglasi) i vrijeme za sastavljanje oglasa, dostavu dnevnim novinama i objavljivanje, što je u suprotnosti sa potrebom smanjivanja ukupnih troškova javnih nabavki i pojednostavljanjem cjelokupne procedure u cilju povećanja ekonomičnosti i efikasnosti (član 5 Zakona).

Primjedba nije prihvaćena: Propisana obaveza oglašavanja obavještenja o pokrenutom postupku javne nabavke u jednom štampanom mediju koji se izdaje u Crnoj Gori i distribuirana na čitavoj teritoriji Crne Gore i koji je dostupan na internetu obezbjeđuje veći nivo transparentnosti u pogledu mogućnosti za sklapanje ugovora. Budući da ovo obavještenje treba da sadrži samo minimum neophodnih podataka, cijeni se da njegovo oglašavanje nije pretjerano opterećenje za naručioce obzirom da su prethodno rasterećeni obavezama štampanja, umnožavanja i distribucije tenderske dokumentacije i svih radnji u vezi sa tim, a sa druge strane je izuzetno korisno i svrsishodno jer doprinosi izvjesnosti pokrenutog postupka javne nabavke, što i jeste interes naručioca.

33. Crnogorski elektroprenosni sistem Podgorica: U članu 5 nacrta Zakona potrebno je precizirati u kojoj fazi se može izvršiti uvid u dokumentaciju sprovedenog postupka javne nabavke, kao i precizirati način ostvarivanja prava na uvid u pomenutu dokumentaciju.

Primjedba nije prihvaćena: U članu 7 Zakona o javnim nabavkama propisano je da ponuđač koji učestvuje u postupku javne nabavke ima pravo da ostvari uvid u dokumentaciju sprovedenog postupka javne nabavke, u skladu sa ovim zakonom.

34. Crnogorski elektroprenosni sistem Podgorica: U član 11 nacrta Zakona je potrebno izmijeniti prvi stav koji definiše postojanje sukoba interesa kod ponuđača, jer dati predlog omogućava ponuđaču da, u određenom postupku, preko punomoćnika izbjegne suštinski sukob interesa.

Primjedba nije prihvaćena: Važeće odredbe o sukobu interesa na strani ponuđača jasno regulišu ovo pitanje.

35. Crnogorski elektroprenosni sistem Podgorica: U članu 33 nacrta Zakona potrebno je precizirati koji su to „stručno administrativni poslovi u realizaciji postupka javne i drugi poslove u skladu sa ovim zakonom” koje obavlja službenik za javne nabavke.

Primjedba je djelimično prihvaćena i dodatno su normirani poslovi službenika za javne nabavke kroz nacrt Zakona. Zakon o javnim nabavkama ne reguliše pitanja koja se tiču unutrašnje organizacije pojedinih obveznika primjene ovog zakona.

VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

36. Crnogorski elektroprenosni sistem Podgorica: Članom 34 Nacrta Zakona potrebno je predvidjeti mogućnost postojanja više službenika za javne nabavke zbog složenosti poslova koje sprovode propisane ovim zakonom.

Primjedba nije prihvaćena: Zakon koji je na snazi kao i nacrt Zakona ohrabruje naručioce sa većim iznosom planiranih sredstava, većim ukupnim budžetima za javne nabavke, da organizuje nabavnu službu u skladu sa svojim potrebama što je i prepoznato u mnogim institucijama u Crnoj Gori.

37. Crnogorski elektroprenosni sistem Podgorica: U članu 34 nacrta Zakona potrebno je izmijeniti ograničenje da jedna trećina članova Komisije za otvaranje i vrednovanje ponuda mora imati položen stručni ispit, jer će to otežati sprovođenje postupka javne nabavke.

Primjedba nije prihvaćena: U skladu sa programom i obavezama iz Akcionog plana za jačanje ova norma upravo omogućava dodatno jačanje administrativnih kapaciteta svakog naručioca.

38. Crnogorski elektroprenosni sistem Podgorica: Članom 47 nacrta Zakona potrebno je precizirati što znači „stavljanje na raspolaganje, u skladu sa zakonom“.

Primjedba nije prihvaćena: Pitanje je regulisano Direktivama i podrazumijeva oslanjanje na kapacitete podgovorača odnosno podizvođača. Ponuda može da bude podnijeta od jednog ponuđača ili od grupe ponuđača koji imaju neograničenu solidarnu odgovornost (tzv. zajednička ponuda, član 79 Zakona).U slučaju podnošenja ponude od strane grupe ponuđača, naručilac ne može zahtijevati od grupe udruživanje u pravni subjekt kao uslov za podnošenje zajedničke ponude. Međutim, pod uslovom da je takav zahtjev neophodan za uspješno izvršenje ugovora o nabavci naručilac može zahtijevati od grupe ponuđača da u slučaju izbora zajedničke ponude kao najpovoljnije, podnesu pravni dokument koji ih obavezuje na ispunjenje zajedničkog ugovora o nabavci i u kojem su precizno specificiraju odgovornosti svakog ponuđača za ispunjenje ugovora.

Ponuđači u svojoj zajedničkoj ponudi moraju da navedu imena i odgovarajuće profesionalne kvalifikacije osoba koje će biti odgovorne za ispunjenje ugovora. Svaki član (ponuđač) grupe ponuđača mora pojedinačno da ispunjava obavezne uslove za učešće u postupku javne nabavke – da su uredno izmirili sve obaveze u pogledu plaćanja poreza i doprinosa u skladu sa propisima zemlje njihovog sjedišta, da nijesu bili osuđivani po kriminalnoj optužnici kako je to predvidio Zakon o javnim nabavkama, i da im nije izrečena nikakva zabrana aktivnosti koja je predmet javne nabavke, a da obavezni uslov za učešće u postupku javne nabavke, u smislu stručno – tehničkih kapaciteta koje zahtjeva Zakon (konkretno član 65 stav 2) mora biti ispunjen samo od strane onog/onih člana/ova grupe ponuđača koji će ispunjavati taj dio predmeta javne nabavke. Pored mogućnosti podnošenja zajedničke ponude od strane grupe ponudjača, Zakon o javnim nabavkama predvidja i mogućnost povjeravanja izvršenja određenih poslova iz ugovora o javnoj nabavci jednom ili više podgovorača ili podizvođača. Ovo objašnjava zašto naručilac zahtijeva od ponuđača da u ponudi obavezno navede da li namjerava djelimično izvršenje nabavke povjeravati određenom ili određenim podgovoračima/podizvođačima.

Eventualno učešće podgovorača/podizvođača u izvršenju javne nabavke obavezno se na odgovarajući način definiše u zaključenom ugovoru o javnoj nabavci.

VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

39. Crnogorski elektroprenosni sistem Podgorica: Članom 59 nacrtu Zakona potrebno je precizirati i uskladiti iznošenje stavova u pisanoj formi za redosledom izrade dokumenata u postupku javne nabavke i precizirati da se ovi stavovi iznose u Zapisniku o vrednovanju ponuda.

Primjedba nije prihvaćena: Propisano postojećim Zakonom.

40. Crnogorski elektroprenosni sistem Podgorica: Članom 63 nacrtu Zakona da treba dodatno razmotriti rješenje da "Ugovor o javnoj nabavci ne može da se zaključi prije pravosnažnosti odluke o izboru najpovoljnije ponude", jer u praksi ovo može da znači značajno produžavanje roka za završetak postupka zbog trajanja sudskog postupka (i pored roka od najduže 45 dana).

Primjedba nije prihvaćena: Nadležnost Upravnog suda ovim zakonom nije ograničena. Ovom se normom pokušava obezbijediti pravovremeno reakcija na postupak u smislu hitnosti postupaka rješavanja pred tim sudom. Stav je da se zbog zaštite javnog interesa u kontoli zakonitosti trošenja sredstava obezbijedi brza i efikasna zaštita u sudskom postupku. Dosadašnja praksa je pokazala da upravni sporovi traju neuobičajeno dugo u odnosu na smisao i efekte koje treba da da javna nabavka.

41. Crnogorski elektroprenosni sistem Podgorica: Članom 63 nacrtu Zakona, a u vezi člana 107 Zakona prebalo bi da bi ovim članom predvidjeti nešto duži rok od već datog roka od "8 dana" u kojem je ponuđač dužan da potpiše ugovor i sa garancijom za dobro izvršenje posla dostavi isti naručiocu. Ovo iz razloga što je u praksi u datom roku teško obezbijediti garanciju banke, pa se onda dolazi u situaciju da se od ponuđača mora tražiti naknada štete.

Primjedba nije prihvaćena: Od unutrašnjih resursa i organizacije naručioca zavisi ova aktivnost, samim tim stvaranje obligacionih odnosa u što kraćem roku, što je smisao Zakona.

42. Crnogorski elektroprenosni sistem Podgorica: Član 74 nacrtu Zakona propisano je da „Upravni sud je dužan da o tužbi iz stava 2 ovog člana odluči i da odluku dostavi strankama u roku od 30 dana od dana dostavljanja spisa predmeta, a najkasnije u roku od 45 dana od dana podnošenja tužbe", smatraju da to vodi odugovlačenju postupaka i da je treba dodatno razmotriti.

Primjedba nije prihvaćena: Postojeće rješenje da se ugovor o javnoj nabavci zaključuje nakon konačnosti odluke o izboru najpovoljnije ponude se u praksi često pokazalo kao nedovoljno sigurno rješenje, jer u slučaju da konačna odluka o izboru najpovoljnije ponude bude poništena od strane Upravnog suda u pravnom sporu otvara se niz problema koji se uglavnom ne mogu više suštinski riješiti, a ukupno stanje sprovedenog postupka javne nabavke postaje na određeni način nelegalno. Naravno, podizanje zaključivanja ugovora o javnoj nabavci na nivo pravosnažnosti odluke o izboru najpovoljnije ponude nosi sa sobom određeno prolongiranje očekivanog roka početka realizacije javne nabavke koje može da bude neizvjesno i problematično ako se ne definišu precizni rokovi Upravnom sudu za odlučivanje po žalbi, kao i obaveze ostalih učesnika u postupku i rokovi za njihovo izvršenje, što je u ostalom Nacrtom zakona i učinjeno.

43. Crnogorski elektroprenosni sistem Podgorica: Član 109 nacrtu Zakona, stav 1, tačka 2 potrebno je preformulisati na način da umjesto teksta predloženog u nacrtu Zakona "obezbjeđivanje ili stavljanje u rad fiksnih mreža namijenjenih pružanju javnih usluga u vezi sa

VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

proizvodnjom, transportom ili distribucijom električne energije i snadbijevanje tih mreža električnom energijom”, treba da stoji “obezbjeđivanje rada ili upravljanje fiksnim mrežama namijenjenih pružanju javnih usluga u vezi sa proizvodnjom, prenosom ili distribucijom električne energije i snadbijevanje tih mreža električnom energijom”. Prethodno dati predlog smatruju značajnim radi postizanja jasnoće i obezbjeđivanja konzistentnog prevoda EU direktiva za potrebe crnogorskog zakonodavstva (Zakon o energetici).

Primjedba djelimično prihvaćena: Direktiva koja reguliše nabavke u sektorskim politikama 2004/17 EZ kao i materijalni propisi iz pomenih oblasti regulišu ovo pitanje na predloženi način.

44. Mreža za društvenu odgovornost: Smatraju izuzetno važnim uvođenje principa zaštite životne sredine i socijalne uključenosti u postupak javnih nabavki.

Primjedba djelimično prihvaćena: Važeći Zakon o javnim nabavkama ovo pitanje uređuje u dijelu koji se odnosi na određivanje predmeta javne nabavke i opisivanja kriterijuma i podkriterijuma, kao i Pravilnik o metodologiji iskazivanja kriterijuma i podkriterijum u odgovarajući broj bodova.

45. Mreža za društvenu odgovornost: Da se uvede mogućnost države pravo na učešće u postupcima javnih nabavki za zaštitne radionice (član 19 Direktive 2004/18), kao važan segment uvođenja socijalnog aspekta u proces javnih nabavki.

Primjedba je djelimično prihvaćena. Zakon o javnim nabavkama tretira ovo pitanje kroz dio zakona koji se bavi određivanjem predmeta javne nabavke prije svega kao i kroz određivanje i opisivanje kriterijuma i podkriterijuma kojije regulisan Pravilnikom o metodologiji iskazivanja kriterijuma i podkriterijum u odgovarajući broj bodova.

46. Mreža za društvenu odgovornost: Uvesti mogućnost da naručilac može da odredi posebne zahtjeve vezane za izvršenje ugovora, naročito u domenu socijalnih i aspekata zaštite životne sredine kao i da dobije informacije o njima tokom sprovođenja ugovora.

Primjedba djelimično prihvaćena: Ova mogućnost nije sporna s obzirom na standarde propisanim posebnim zakonom.

47. Mreža za društvenu odgovornost: Neophodno je uvesti konkurentni dijalog kao vrstu postupka javnih nabavki, kao novu proceduru koja je uvedena Direktivom 2004/18 koja ima za cilj da stimuliše inovacije.

Primjedba nije prihvaćena: Zakonom su propisane vrste postupka javnih nabavki koje su prilagođene tržišnim uslovima, pravnim sistemom kao i mogućnostima primjene istih u Crnoj Gori.

48. Mreža za društvenu odgovornost: Detaljnije utvrditi ispunjenost uslova stručno tehničke osposobljenosti u izvođenju ugovora u domenu zaštite životne sredine;

Primjedba se ne prihvata. Način dokazivanja stručno tehničke osposobljenosti je jasno propisan Zakonom.

VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

49. Mreža za društvenu odgovornost: Smatraju da je potrebno detaljnije utvrditi pravila u slučajevima dozvoljavanja alternativne ponude.

Primjedba nije prihvaćena: Zakonske odredbe su jasne po tom pitanju i ista usaglašene sa Direktivama EU u kojem se kaže Alternativna ponuda podrazumijeva mogućnost ponuđaču da ukoliko raspolaže sa predmetom nabavke koji ima drugačije tehničke karakteristike ili principe – metode rada u odnosu na one navedene u tehničkoj dokumentaciji naručioca, (funkcionalne, ekološke, operativne itd...), može dati takvu ponudu sa drugačijim tehničkim karakteristikama. Dakle, pod alternativnom ponudom se podrazumijeva alternativna ponuda koja, po mišljenju ponuđača, pruža zadovoljavajuće rješenje potreba naručioca, kako su one opisane u tenderskoj dokumentaciji, ali ih zadovoljava na alternativan način i time odstupa od tehničkih specifikacija navedenih u tenderskoj dokumentaciji. Tako se postiže isti rezultat, ali se koriste metode drugačije od onih koje je predvidio naručilac. Naručilac je dužan navesti u tenderskoj dokumentaciji da li će, ili ne, uzeti u obzir razmatranje alternativne ponude. Ukoliko je u tenderskoj dokumentaciji navedeno da alternativne ponude nijesu dozvoljene, svaka alternativna ponuda biće odbijena. Sljedeće pravilo koje ide uz alternativnu ponudu jeste da (svaki) ponuđač može dostaviti samo jednu ponudu: alternativnu ili onakvu kakvu je naručilac tražio kroz svoju specifikaciju datu u tenderskoj dokumentaciji. Ovakav pristup podrazumijeva da naručioci i ne moraju znati sva moguća, na tržištu dostupna tehnička rješenja za zadovoljenje njihovih konkretnih potreba, čime im se jednovremeno omogućava praćenje naučno-tehničkog razvoja, uz transparentan i zakonit postupak javne nabavke.

50. Mreža za društvenu odgovornost: Član 18 nacrtu zakona, kojim se mijenja član 29 Zakona, treba promijeniti na način što će se omogućiti sprovođenje više postupaka nabavke šopingom za isti predmet u toku budžetske godine.

Primjedba nije prihvaćena: Zakonom je jasno propisano da naručilac ne smije predmet javne nabavke dijeliti a na naručiocu je da odabere vrstu postupka. Znači ukoliko naručilac ne objedini sve nabavke određene vrste na godišnjem nivou ili dužem period ili određenu robu, uslugu ili radove dijeli i ako je po prirodi stvari-tehničkim karakteristikama jasno da to čini jednu cjelinu, jesu činjenja koja se mogu smatrati podjelom redmeta javne nabavke.

51. Mreža za društvenu odgovornost: Član 19 nacrtu, kojim se mijenja član 30 Zakona stav 3, izmijeniti na način što će se procenat od 20% povećati na 50%, a iznos od 25 000 eura povećati na 40 000 eura.

Primjedba nije prihvaćena Iz same definicije neposrednog sporazuma gdje se kaže da je to direktni sporazum između naručioca i ponuđača o uslovima javne nabavke može se konstatovati da se radi o postupku koji ne korespondira sa osnovnim načelima javnih nabavki te limitirana vrijednost predložena može biti dodatno trošenje javnih nabavke direktnim dogovorom bez transparentnosti postupka.

52. Mreža za društvenu odgovornost: Član 21 Zakona izmijeniti na način što će se za I vrijednosni razred, iznos od 5 000 eura povećati do iznosa od 15 000 eura.

Primjedba nije prihvaćena Iz same definicije neposrednog sporazuma gdje se kaže da je to direktni sporazum između naručioca i ponuđača o uslovima javne nabavke može se konstatovati

VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

da se radi o postupku koji ne korespondira sa osnovnim načelima javnih nabavki te limitirana vrijednost predložena može biti dodatno trošenje javnih nabavke direktnim dogovorom bez transparentnosti postupka.

53. Mreža za društvenu odgovornost: Član 32 nacrta, koji se odnosi na izmjenu člana 57 Zakona, predlaže se brisanje riječi „drugu garanciju“ zbog eliminisanja zloupotreba i diskriminacije ponuđača utvrđivanjem obaveze garancije koju MSP ne mogu da ispune.

Primjedba nije prihvaćena . Garancija ponude kao sredstvo finansijskog obezbjeđenja ponude u smislu obaveze ponuđača prema podnesenoj ponudi se nije u dosadašnjoj primjeni Zakona potvrdila kao djelotvoran faktor, već naprotiv kao nepotrebno opterećenje ponuđača i česti uzrok formalne neispravnosti ponude, zbog čega je u Nacrtu zakona i izostavljena. Naime, u dosadašnjoj primjeni važećeg Zakona zabilježen je samo jedan slučaj aktiviranja garancije ponude zbog odustanka ponuđača od podnijete ponude. Sa druge strane prisutan je izuzetno veliki broj slučajeva isteka garancije ponude prije okončanja postupka javne nabavke, bez mogućnosti pravovremenog njenog produžavanja do određenog roka, jer je u slučaju žalbe takav naknadni rok za naručioca neodrediv, tako da u tim postupcima garancija ponude i nema suštinski već samo početni formalni značaj koji se očituje kao nepotrebno opterećenje ponuđača. U konačnom, garancija ponude i na propisani maksimalni iznos nije adekvatno sredstvo finansijskog obezbjeđenja ponude u pogledu zloupotrebe da ponuđač čija je ponuda izabrana kao najpovoljnija odustankom od zaključivanja ugovora omogući zaključivanje ugovora sa drugim ponuđačem čija je ponuda nepovoljnija. Nasuprot garanciji ponude, propisano je pravo naručioca da od izabranog najpovoljnijeg ponuđača traži naknadu štete u slučaju nezaključivanja ugovora, u znatno većem iznosu nego što je to bio maksimalno mogući iznos garancije ponude, kao i obav ponuđača da tu štetu naručiocu nadoknadi. Ostale garancije su propisane Zakonom.

54. Mreža za društvenu odgovornost: Član 47 Zakona izmijeniti na način što će se brisati iz predloženog stava 1 riječi „ovjeri potpisom ovlašćeno lice“, jer samo potpisivanje od strane ovlašćenog lica dodatno komplikuje pripremu ponude.

Primjedba nije prihvaćena: Članom 47 Zakona nije propisan navedeni stav 1 i riječi „ovjeri potpisom ovlašćeno lice“, već isti propisuje određivanje procijenjene vrijednosti javne nabavke radova.

55. Mreža za društvenu odgovornost: Član 63 nacrta, kojim se mijenja član 107 Zakona stav 6. u predloženom stavu poslije riječi „ugovor o javnoj nabavci“ dodati riječi „bez opravdanog razloga“, jer ponuđač iz objektivnih razloga može doći u situaciju nemogućnosti izvršenja ugovora iz razloga koje on nije mogao da predvidi.

Primjedba nije prihvaćena: Ovo pitanje se definiše nacrtom ugovora o javnoj nabavci koji je sastavni dio tenderske dokumentacije i unošenjem posebne klauzule u skladu sa zakonom o obligacijama kao i pravovremenoj reakciju koju propisuje dio zakona koji govori o aktiviranju garancija.

56. Mreža za društvenu odgovornost: Član 125 Zakona, stav 3 kojom se predviđa nadoknada za žalbu utvrđena u visini od 1% procijenjene javne nabavke sa aspekta malih i srednjih

VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

preduzeća i kao takva se treba smanjiti i diferencirati u zavisnosti od faze postupka javne nabavke u kojoj se žalba ulaže.

Primjedba nije prihvaćena: Praksa dosadašnje implementacije Zakona pokazala je da se sistem zaštito od “neozbiljnih” podnosioca žalbi sa jedne strane, a time i produžavanje rokova za završetak javne nabavke, i sa druge ovo rješenje je prepoznato u mnogim zemljama. Što se tiče dijela načina povraćaja naknade nacrt Zakona je dao rješenje koje ide u pravcu jednakog tretmana u smislu odgovornosti kako ponuđača tako i naručioca.

57. Telenor d.o.o. Podgorica: Odredbe člana 67 do 71 koje se odnose na dokaze o stručno tehničkoj i kadrovskoj osposobljenosti u postupku javne nabavke usluga treba dopuniti u cilju isključivanja svake diskriminacije ponuđača.

Primjedba nije prihvaćena: Zakonom je propisana stručno tehnička i kadrovska osposobljenost kao jasan uslov u postupku javne nabavke i način dostavljanja potrebnih dokaza. Naručilac je pri tom u obavezi da poštuje osnovna načela javnih nabavki, prije svega načelo ravnopravnosti i načelo obezbeđenja konkurencije i mogućnost diskriminacije ponuđača. Zakon o javnim nabavkama predviđa i neka opšta pravila imajući za predmet, uslove za učešće u postupcima javne nabavke. Te je bilo bi svrsishodno navesti ih i dodatno pojasniti počevši od jasne primjene načela transparentnosti, jednakosti i efikasnosti koji obavezuju naručioca da u pozivu za javno nadmetanje i tenderskoj dokumentaciji navede uslove koje ponuđač mora da ispuni da bi učestvovao u postupku javne nabavke, kao i dokaz na osnovu kojeg se ispunjenje uslova ostvaruje.

58. Telenor d.o.o. Podgorica: Izmijenjen član 78 stav 1 u kome se kaže da je blagovremena ponuda ona ponuda koju je naručilac primio prije isteka roka određenog pozivom za javno nadmetanje, odnosno pozivom za nadmetanje je nedovoljno definisana u pogledu prijema ponuda putem pošte, ista nije u skladu sa zakonom koji uređuje upravni postupak, te predlažu da se navedeni član dopuni odredbom da se datum kada je ponuda upućena poštom, odnosno se dan predaje pošti smatra kao dan predaje ponude organu kome je upućen tj. naručiocu.

Primjedba nije prihvaćena: Ovo pitanje je precizno regulisano ZoJN. Naručilac je dužan da na svaki primljeni koverat, odnosno omot označi datum i sat prijema ponude, evidentira ponude po redosljedu prijema i izda potvrdu o prijemu ponude. U slučaju javnog postupka koji se vodi elektronskim putem, vrijeme primanja elektronski podnijete ponude biće zabilježeno potvrdom primanja elektronske ponude koja će biti potvrđena svakom ponuđaču pojedinačno i bez ikakvog odlaganja, u skladu sa propisima o elektronskom podnošenju. Informacije o primljenoj ponudi ne smiju se otkrivati. Naručilac će obezbijediti tajnost ponuda, do javnog otvaranja ponuda; na isti način, naručilac će čuvati ponude na način da one ne mogu biti dostupne neovlašćenim osobama. Ponude će zatim biti otvorene javno, odmah poslije isteka krajnjeg vremenskog roka za podnošenje ponuda i najkasnije jedan sat poslije isteka takvog vremenskog roka. Ponude će biti otvorene na otvorenom sastanku Komisije za otvaranje i vrednovanje ponuda koji se održava na mjestu i u vrijeme navedeno u tekstu poziva na tender i tenderskoj dokumentaciji.

59. Telenor d.o.o. Podgorica: Rok za pokretanje upravnog spora protiv odluke Državne komisije definisan u članu 136 Zakona i nacrtu od osam dana od dana dostavljanja konačne

VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

odluke je kratak ako se uzme da je rok za pokretanje upravnog postupka 30 dana i predležu produženje roka na 15 dana.

Primjedba nije prihvaćena: Postupak zaštite prava nije – kako je prethodno rečeno – tehnički “dio” ciklusa nabavke. On je u stvari moguć u “kritičnim” fazama postupka javne nabavke, budući da slijedi nakon izjavljivanja žalbe protiv odluke naručioca. Bilo bi svrsishodno naglasiti u ovoj oblasti glavni aspekt i formalne obaveze koje proizilaze iz postupka pravne zaštite kako je predviđeno Zakonom. Zaštita prava ponuđača i javnog interesa, u svim fazama postupka javne nabavke (član 120 Zakona), (zasniva se na zakonitosti, materijalnoj istini, hitnosti postupka, sprječavanju korupcije, efikasnosti i efektivnosti postupka, autonomiji u rješavanju) jasno zaslužuje isti stepen zaštite. Prvi (i glavni) nivo zaštite je, očigledno, “u rukama službenika naručioca”: ovo znači da ako se zakonska disciplina postupaka javne nabavke – kako stoji u Zakonu i/ili propisi – propisno primjenjuju, privatni/javni interes neće biti narušen, i kao posljedica toga, izjavljivanje žalbe je izlišno. Postupak zaštite prava pokreće se izjavljivanjem žalbe protiv odluke naručioca koja navodno predstavlja kršenje materijalnog/proceduralnog prava.

60. Telenor d.o.o. Podgorica: U članu 136 Zakona i 74 nacrtu je propisano da je tužilac dužan da istog dana kada je podnio tužbu dostavi elektronskim putem naručiocu pisano obavještenje o podnijetoj tužbi, radi obustavljanja daljih aktivnosti u postupku, do odluke po tužbi. U daljem tekstu ovog člana propisuje se da dokaz da je obavještenje dostavljeno naručiocu tužilac je u obavezi da dostavi uz tužbu i ako nije dostavljeno Upravni sud će tužbu odbaciti kao neblagovremenu. Smatraju da su odredbe kontradiktorne jedna drugoj i ovakvu odredbu nije moguće izvršiti u praksi te je istu pokretno izmijeniti i pravilno definisati da bi se izbjegle nepravilne i konfuzne situacije u praksi.

Primjedba nije prihvaćena: Nadležnost Upravnog suda ovim zakonom nije ograničena. Ovom se normom pokušava obezbijediti pravovremeno reakcija na postupak u smislu hitnosti postupaka rješavanja pred tim sudom. Stav je da se zbog zaštite javnog interesa u kontoli zakonitosti trošenja sredstava obezbijedi brza i efikasna zaštita u sudskom postupku. Dosadašnja praksa je pokazala da upravni sporovi traju neuobičajeno dugo u odnosu na smisao i efekte koje treba da da javna nabavka.

61. Opština Bijelo Polje - Direkcija za izgradnju i investicije: Članom 30 Zakona rješenje vezano za neposredni sporazum zbog nedorečenosti potrebno je cjelovitije i doslednije normirati, a naročito prijavljivanje, vođenje evidencije sprovedenih postupaka javne nabavke i vođenje evidencije zaključenih ugovora o javnim nabavkama kako bi se otklonile teškoće i rizici u sprovođenju postupaka neposrednim sporazumom. U praksi se dešava da postoje neposredni sporazumi, a da nema evidencije te samim tim ne mogu biti iskazani u izvještaju o sprovedenim postupcima javnih nabavki, za razliku od zaključenih ugovora drugim postupcima.

Primjedba nije prihvaćena: Propisana je obaveza evidencije o javnim nabavkama i izvještavanje, evidencija sprovedenih postupaka javnih nabavki među kojima je i neposredni sporazum. Izmjene i dopune su ovo putanje također dodatno normirale kroz obavezu svakog naručioca da posebnim aktom propiše način i proceduru nabavke neposrednim sporazumom.

VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

62.Opština Bijelo Polje - Direkcija za izgradnju i investicije: Član 78 nacрта Zakona potrebno je dopuniti na način da inspektor za javne nabavke kontroliše i primjenu pravila sprovođenja postupaka neposrednim sporazumom

Primjedba prihvaćena: Inspektor za javne nabavke vrši inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona.

63.Opština Bijelo Polje - Direkcija za izgradnju i investicije: Potrebno je definisati status službenika za javne nabavke u komisiji za otvaranje i vrednovanje ponuda, kao i treba povećati zaradu službenika za javne nabavke.

Primjedba nije prihvaćena jer je članom 58 Zakona utvrđena je obaveza svakog naručioca da imenuje svog službenika za javne nabavke koji za potrebe tog naručioca izvršava zadatke javnih nabavki. Po pravilu – službenik za javne nabavke ima visoku stručnu spremu, u radnom je odnosu kod naručioca i formalno i posebno je imenovan na tu dužnost od strane naručioca, a Posebni propisi predviđeni su članom 59 Zakona za tu određenu tipologiju „ službenika javnih nabavki ” koje sprovodi Komisija za otvaranje i vrednovanje ponuda. U sastav Komisije za otvaranje i vrednovanje ponuda ulaze najmanje tri člana, od kojih je najmanje jedan diplomirani pravnik. U slučaju da Komisija broji više članova, njihov broj mora biti neparan. Jednovremeno, neophodno je osigurati da najmanje jedan član Komisije bude zaposlen kod naručioca.

Stručnjaci sa iskustvom u oblasti koja je predmet nabavke također moraju biti imenovani u Komisiju. Komisija za otvaranje i vrednovanje ponuda može biti imenovana i na period od 1 godine, prema prirodi i iopredijeljenju naručilaca. Istim članom (čl. 59) Zakona taksativno su pobrojani poslovi koje obavlja Komisija: „Komisija za otvaranje i vrednovanje ponuda: priprema i sprovodi postupak javne nabavke, na način što se stara da tenderska dokumentacija bude pripremljena u skladu sa potrebama naručioca i odredbama zakona, priprema tekst poziva za javno nadmetanje odnosno poziva za nadmetanje, daje pojašnjenja tenderske dokumentacije i poziva za javno nadmetanje odnosno poziva za nadmetanje, sprovodi javno otvaranje ponuda, odnosno prijava za kvalifikaciju, vrši pregled, ocjenu i upoređivanje ponuda, sačinjava izvještaj o otvaranju i vrednovanju ponuda, sačinjava izvještaj o postupku javne nabavke i predlaže naručiocu odluku o izboru najpovoljnije ponude” .

64.Montenegro a.d. Podgorica: Smatraju da su obaveze da službežbenika za javne nabavke propisane članom 58 veoma opširne, posebno kod privrednih društava koja imaju milionske planove i veliki broj postupaka godišnje, a neposredni sporazum je nabavka koja se sprovodi svakodnevno kroz niz aktivnosti i prateće dokumentacije od izbora ponuđača do isporuka i skladištenja robe u magacin, i što zahtijeva stalnu pažnju za praćenje iste.

Primjedba nije prihvaćena ZoJN kao i izmjenama i dopunama jasno su propisana ovlašćenja i obaveze službenika, službenik za javne nabavke: priprema plan javnih nabavki, tekst odluke o pokretanju postupka javne nabavke, tendersku dokumentaciju za sprovođenje postupka javne nabavke šopingom i daje njeno pojašnjenje, izdaje zainteresovanim licima dio tenderske dokumentacije koji sadrži tajne podatke, u skladu sa propisima koji regulišu tajnost podataka, sprovodi postupak javne nabavke šopingom i neposrednim sporazumom, čuva dokumentaciju javnih nabavki, vodi evidenciju javnih nabavki, priprema i dostavlja izvještaje o sprovedenim postupcima javnih nabavki ovlašćenom licu naručioca, vrši stručno administrativne poslove u

VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

realizaciji postupka javne i druge poslove u skladu sa ovim zakonom, tako da odgovornost za značajna sredstva koja se troše u javnim nabavkama samo je pojačakala profesionalizam istog na nivou koji zaslužuje službenik.

65.Montenegro a.d. Podgorica: Član 59 stav 4 i 5 propisane su dodatne obaveze službeniku za javne nabavke naručioca te smatraju da je previše obaveza dodato službeniku i predlažu da se ovo stavovi brišu ili da se preciznije definiše uloga službenika.

Primjedba nije prihvaćena: Unutrašnjom organizacijom ovi problem će nestati, razlog ovom optimizmu je i norma ZoJN sadržana u članu 32 i 33 ZoJN.

66.Montenegro a.d. Podgorica: Članom 62 preciziran je način oglašavanja obavještenja o javnoj nabavci i smatraju da je naručilac izložen dodatnim troškovima za oglašavanje nabavki.

Primjedba nije prihvaćena Propisana obaveza oglašavanja obavještenja o pokrenutom postupku javne nabavke u jednom štampanom mediju koji se izdaje u Crnoj Gori i distribuirana na čitavoj teritoriji Crne Gore i koji je dostupan na internetu obezbjeđuje veći nivo transparentnosti u pogledu mogućnosti za sklapanje ugovora. Budući da ovo obavještenje treba da sadrži samo minimum neophodnih podataka, cijeni se da njegovo oglašavanje nije pretjerano opterećenje za naručioca obzirom da su prethodno rasterećeni obaveza štampanja, umnožavanja i distribucije tenderske dokumentacije i svih radnji u vezi sa tim, a sa druge strane je izuzetno korisno i svrsishodno jer doprinosi izvjesnosti pokrenutog postupka javne nabavke, što i jeste interes naručioca.

67. Montenegro a.d. Podgorica: Članom 10 propisana je tajnost podataka te smatraju isto treba preciznije definisati, u smislu koji podaci mogu biti tajni.

Primjedba nije prihvaćena: Ovo je regulisano i normirano kroz jasnu normu Zakon o zaštiti tajnih podataka koja se prepoznaje kroz implementaciju Direktive 81/2009/EC u izmjenama I dopunama ZoJN.

68.Crveni krst Crne Gore: U članu 3, stav 1 poslije tačke 9 dodati novu tačku 9a koja glasi: Nabavke koje vrši organizacija Crvenog Krsta sa ciljem ostvarivanja osnovne djelatnosti, principa i misije. Razlog za izuzeće od primjenen Zakona je u tome što manje od 50% godišnjeg budžeta Crvenog krsta čine sredstva iz budžeta a ostalo u akcijama i aktivnostima humanitarnog karaktera, sredstava solidarnosti, donacija iz zemlje i inostranstva, sredstava po osnovu projekata finansiranih od drugih nacionalnih društava, Međunarodnih organizacija, što u mnogome limitira i otežava efikasnost i pravovremenost naših aktivnosti.

Primjedba nije prihvaćena: Zakonom o javnim nabavkama («Sl. list RCG» broj 42/11), članom 2, pored ostalog, određeno je da nabavku roba i usluga i ustupanje izvođenja radova, po ovom zakonu, obavezni su da sprovode državni organi, organi državne uprave, organizacije, ustanove i drugi korisnici sredstava budžeta Crne Gore i drugih javnih sredstava, organi lokalne samouprave, organi lokalne uprave i organizacije i ustanove koje su korisnici sredstava budžeta jedinice lokalne samouprave i drugih javnih sredstava.

Zakonom o Crvenom krstu Crne Gore („Službeni list RCG“, broj 28/06), određeno je:

VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

- Crveni krst Crne Gore, je nezavisna i dobrovoljna humanitarna organizacija, koja djeluje na osnovu principa i Misije Međunarodnog pokreta Crvenog krsta i Crvenog polumjeseca (član 1);
- Crveni krst Crne Gore uživa posebnu zaštitu i pomoć Crne Gore i obavlja poslove od javnog interesa koji mu se povjere (javni interes, član 2);
- Crveni krst je jedinstvena organizacija koja djeluje na teritoriji Crne Gore;
- Na odredbe Statuta Crvenog krsta, koje se odnose na vršenje poslova od javnog interesa, saglasnost daje organ državne uprave nadležan za poslove rada i socijalnog staranja (član 7 stav 2);
- U vršenju naznačenih poslova od javnog interesa Crveni krst ima položaj organizacije koja pomaže državnim organima.
- Crveni krst podnosi Vladi Crne Gore godišnji izvještaj o vršenju poslova od javnog interesa, do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu.
- Za vršenje poslova od javnog interesa utvrđenih Zakonom, Crvenom krstu se obezbjeđuju sredstva u budžetu Crne Gore i budžetu lokalne samouprave (član 15)
- Za sprovođenje posebnih programa određenih Zakonom (član 11) i finansiranje Crvenog krsta, sredstva se obezbjeđuju i od:
 - 1) članarine;
 - 2) naknade za obavljanje djelatnosti čije su vršenje državni organi povjerali Crvenom krstu;
 - 3) naknade za izvršenje ugovorenih programa i projekata;
 - 4) priloga, dotacija, subvencija, donacija i legata;
 - 5) prihoda od imovine i imovinskih prava;
 - 6) prihoda od igara na sreću u skladu sa kriterijumima koje utvrdi Vlada;
 - 7) drugih izvora utvrđenih zakonom. (član 16)
- Sredstva prenijeta Crvenom krstu podliježu kontroli, u skladu sa zakonom.

Statutom Crvenog krsta Crne Gore broj 01-314/06 od 27. aprila 2007. godine u skladu sa zakonom, bliže su uređena pitanja organizacije, organa, načina rada i odlučivanja, finansiranja i druga pitanja za rad Crvenog krsta Crne Gore.

69. Crnogorski IT klaster Podgorica: Povećati broj šopinga za istu vrstu nabavke sve u cilju povećavanja efikasnosti, jednostavnosti i ekonomičnosti postupaka.

Primjedba se ne prihvata: Postupak javne nabavke šopingom može da se sprovede najviše jednom godišnje za isti predmet javne nabavke i nije dozvoljeno cjepkanje javne nabavke. Ovo pitanje je naročito naglašeno Direktivama i nije dozvoljen „luksuz” uvođenja ove norme u zakonodavnu politiku javnih nabavki.

70. Crnogorski IT klaster Podgorica: Član 32, sporan je pojam "druge garancije". Smatraju da je neophodno specificirati koje vrste garancije naručilac može da traži za koju vrstu postupka. Ističu da praksa pokazuje da naručioci traže npr. garanciju za garantni rok. Kako Garantni rok ne daje ponuđač već proizvođač opreme, traženje ovakve garancije od ponuđača je besmisleno i predstavlja dodatni trošak (prilično visok) koji se na kraju prelijeva na naručioca narušavajući princip ekonomičnosti.

VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

Primjedba se ne prihvata Garancija ponude kao sredstvo finansijskog obezbjeđenja ponude u smislu obaveze ponuđača prema podnesenoj ponudi se nije u dosadašnjoj primjeni Zakona potvrdila kao djelotvoran faktor, već naprotiv kao nepotrebno opterećenje ponuđača i česti uzrok formalne neispravnosti ponude, zbog čega je u Nacrtu zakona i izostavljena. Naime, u dosadašnjoj primjeni važećeg Zakona zabilježen je samo jedan slučaj aktiviranja garancije ponude zbog odustanka ponuđača od podnijete ponude. Sa druge strane prisutan je izuzetno veliki broj slučajeva isteka garancije ponude prije okončanja postupka javne nabavke, bez mogućnosti pravovremenog njenog produžavanja do određenog roka, jer je u slučaju žalbe takav naknadni rok za naručioca neodrediv, tako da u tim postupcima garancija ponude i nema suštinski već samo početni formalni značaj koji se očituje kao nepotrebno opterećenje ponuđača. U konačnom, garancija ponude i na propisani maksimalni iznos nije adekvatno sredstvo finansijskog obezbjeđenja ponude u pogledu zloupotrebe da ponuđač čija je ponuda izabrana kao najpovoljnija odustankom od zaključivanja ugovora omogući zaključivanje ugovora sa drugim ponuđačem čija je ponuda nepovoljnija. Nasuprot garanciji ponude, propisano je pravo naručioca da od izabranog najpovoljnijeg ponuđača traži naknadu štete u slučaju nezaključivanja ugovora, u znatno većem iznosu nego što je to bio maksimalno mogući iznos garancije ponude, kao i obav ponuđača da tu štetu naručiocu nadoknadi. Ostale garancije su propisane Zakonom.

71. Crnogorski IT klaster Podgorica: Član 42 Nacrta predstavlja značajno unapređenje ali treba prihvatiti evropsku praksu i umjesto neovjerenih kopija omogućiti ponuđaču da dostavi izjavu kojom preuzima obavezu da predmetne dokaze dostavi kako se to navodi u stavu 2 Član 42. Ovo predlažu imajući u vidu Član 63 “Naručilac je dužan da od ponuđača čija je ponuda izabrana kao najpovoljnija, a koji odbije da zaključi ugovor o javnoj nabavci traži naknadu štete u iznosu od 10% od ponuđenog iznosa ponude, a ponuđač je dužan da tu štetu nadoknadi naručiocu“.

Primjedba nije prihvaćena: Nacrtom Zakona je propisan oblik dostavljanja dokaza i prilagođen je u smislu propisa Evropske unije.

72. Crnogorski IT klaster Podgorica: Predlažu da se posebnim članom definiše obaveza naručioca da objavi ne samo Ugovor već i Zapisnik o primopredaji (roba/usluga) a po izvršenom ugovoru.

Primjedba nije prihvaćena: Zakonom o javnim nabavkama a ni Direktivama koje regulišu ovu oblast nije uređen način primopredaje roba, usluga i radova jer se isto uređuje drugim zakonima.

73. Crnogorski IT klaster Podgorica: Ukidanje obavezne kontrole postupaka čija procijenjena vrijednost prelazi 500.000 € korak unazad u zakonitosti i transparentnosti postupaka.

Primjedba se ne prihvata: Nacrtom zakona je izostavljena nadležnost Državne komisije u pogledu obavezne kontrole postupaka javnih nabavki vrijednosti preko 500.000,00 eura iz razloga što je od strane relevantnih međunarodnih institucija ocijenjeno da se Državna komisija u tom postupku nalazi u sukobu interesa u odnosu na osnovnu nadležnost da odlučuje po žalbama. Izostavljanje ove nadležnosti Državne komisije nadomješta se predloženim proširivanjem nadležnosti inspekcije za javne nabavke, što u suštini i jeste segment inspeksijskog nadzora. Ovo su preporuke EK, WB, SIGME i ostalih međunarodnih institucija

VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

74. Crnogorski IT klaster Podgorica: Odlaganje uvođenja elektronskih javnih nabavki je nejasno, obzirom na postojanje kompletne zakonske regulative i elektronskog potpisa. Elektronske javne nabavke su korak ka povećanju ekonomičnosti, transparentnosti, efikasnosti.

Primjedba nije prihvaćena: U skladu sa razvojem sistema javnih nabavki u CG ovo će pitanje biti tretirano, šta je sada urađeno obajještena je javnost kroz Izvještaje o javnim nabavkama I kroz Implementaciju Startegije razvoja javnih nabavki u CG www.ujn.gov.me

75. Institut Alternativa Podgorica: Zakon uskladiti sa mjerama koje su predviđene Akcionim planom za poglavlje 23 Pravosuđe i temeljna prava i to da Skupština Crne Gore imenuje predsjednika i članove Državne komisije za kontrolu postupaka javnih nabavki.

Primjedba nije prihvaćena: Bitno je znati da cilj propisa o javnim nabavkama EU nije usklađivanje svih državnih pravila o javnim nabavkama. Cilj je uspostavljanje minimalnog seta zajedničkih pravila koja će štititi osnovne prinicipe iz Sporazuma (nediskriminacija i četiri velike slobode) u segmentu javnih nabavki. Naravno, zemlje članice mogu nametnuti oštrije zahtjeve svojim državnim zakonom, ako ta dodatna pravila nemaju diskriminirajući efekat tako što ograničavaju učešće stranih kompanija (sa sjedištem u EU) u odnosu na domaće tržište. Ova zajednička pravila se odnose na:

- Predmet režima javnih nabavki (definicije naručilaca i ugovora);
- Definicija dostupnih postupaka javnih nabavki i uslova za njihovu upotrebu;
- Tehničke specifikacije (korištenje standarda);
- Pravila oglašavanja (objavljivanje obavještenja o javnim nabavkama);
- Kriterijumi za kvalifikaciju kandidata i odabir najbolje ponude;
- Osnovni zahtjevi po pitanju postupka revizije.

Mnogi drugi bitni aspekti sistema javnih nabavki nisu regulisani propisima EU i odluka o njima ostavljena je zemljama članicama koje ih primjenjuju. Primjeri usklađenih pitanja su:

- Administrativna postavka sistema javnih nabavki (postojanje centralnog regulatornog tijela);
- Centralizacija sistema (postojanje centralnog tijela);
- Organizacija sistema revizije;
- Upravljanje ugovorom;
- Uslovi za poništenje postupka;
- Garancija za ponudu i garancija za dobro izvršenje posla;
- Lična odgovornost za povrede.

Direktive ne regulišu institucionalno uređenje žalbenih postupaka. Postoje različiti modeli i pravne tradicije u tom pogledu u zemljama članicama EU (u većini slučajeva su nastale značajno prije direktiva EU) i nije bilo namjere da se ova raznolikost umanjuje. Direktive, ipak, formuliraju neke opšte uslove koji se moraju ispuniti, bez obzira na institucionalno uređenje koje je usvojeno u zemlji. Kako je Evropski sud pravde objasnio, postoje dva rješenja (sa podvarijantama) (C-103/97, Köllensperger, p. 28 - 29). Prvo rješenje je dati ovlasti nad žalbenim postupcima u javnim nabavkama tijelima koja imaju sudski karakter (ili postojećim – građanskim i upravnim sudovima, ili sudovima koji su uspostavljeni posebno za slučajeve javnih nabavki). Druga opcija je dati

VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

ovlasti tijelima koja nisu sudovi (koja nemaju sudski karakter). U tom slučaju, odluke ovih ne-sudskih tijela moraju podlijegati reviziji od strane (drugostepenog) suda (sudska revizija) ili posebnog žalbenog tijela. U posljednjem slučaju (gdje su u oba primjera slučajevi podneseni tijelima koja nisu sudovi) drugostepeno žalbeno tijelo mora ispuniti posebne kriterije koji su nabrojani u članu 2. (8) i koje je izgradio Evropski sud pravde (C-54/96, Dorsch Consult, p. 23 - 36):

- Tijelo mora biti uspostavljeno zakonom, a ne sporazumom između stranaka;
- Tijelo mora biti trajno, a ne sazvano ad hoc;
- Presude tog tijela moraju biti obavezne, a odluke pravno obvezujuće;
- Postupak se mora primjenjivati inter partes, tako da obje stranke u postupku moraju biti saslušane ispred tog tijela prije nego što se donese odluka;
- Tijelo mora primjenjivati pravila zakona (ne samo pravila pravde);
- Tijelo mora biti nezavisno (na njegove odluke ne smiju utjecati drugi organi; u praksi – članovi bi trebali biti nominirani i smjenjivani pod istim uslovima kao i sudije);
- Pisani razlozi za odluke bi uvijek trebali biti dostupni.

U praksi, mnoge zemlje EU prate prvo rješenje, po kojem o slučajevima javnih nabavki odlučuju građanski sudovi (VB, Irska, Holandija) ili upravni sudovi (Francuska, Švedska, Španija, Portugal). Postoje i zemlje koje su odlučile da osnuju posebna nova žalbena tijela za postupke javnih nabavki (Danska, Austrija, Slovenija).

76.Institut Alternativa Podgorica: Uvesti negativne reference za ponuđače uključujući zabranu učesća ponuđačima u postupku javnih nabavki ukoliko su prije toga kršili rokove i/ili druge odredbe ugovora o javnim nabavkama.

Primjedba nije prihvaćena: Pitanje negativne reference razmtrao je u nekolioko slučajeva ESP i odlučio da zakonodavstva zemalja članica ovako rješenje ne prepoznaju kao prioritet Direktiva 2004/18/EC teški profesionalni prekršaj ne smatra automatsko isključivanje potencijalnog ponuđača iz postupka javne nabavke zbog okolnosti koje definiše “negativna referenca”, u smislu raskinutog ugovora, poništenja ugovora i dr.

77.Institut Alternativa Podgorica: Nakon članova 10 i 11 dodati novi član kojim će se spriječiti sukob interesa na strani Državne komisije za kontrolu postupaka javnih nabavki.

Primjedba djelimično prihvaćena: Sukob interesa se odnosi isključivo na učesnike u postupcima dodjele ugovora o javnoj nabavci i navodi u izjavi za naručioca i za ponuđača – član 16 i 17 ZoJN.

78.Institut Alternativa Podgorica: Preložene izmjene člana 30 Zakona u članu 19 nacrtu Zakona i predloženu da izmjenu treba brisati, propisati korišćenje neposrednog sporazuma u izuzetnim prilikama uz obavezno obrazloženje njegove primjene i propisati obavezu objavljivanja ugovora zaključenih neposrednim sporazumom na Portalu javnih nabavki.

Primjedba nije prihvaćena: Zakon je jasno propisao neposredni postupak i način njegove priljene i na način da se svaki postupak javne nabavke neposrednim sporazumom uređuje posebnim aktom naručioca.

VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

79.Institut Alternativa Podgorica: Izmjene člana 59 u članu 34 nacrtu Zakona, ponjihovom mišljenju je diskutabilno da li službenik za javne nabavke može biti član komisije za otvaranje i vrednovanje ponuda zbog obima posla i potencijalne pristrasnosti u ovim postupcima. Postavljaju pitanje ko mijenja službenika za javne nabavke kod onih naručioca koji imaju samo jednog službenika koji radi na poslovima javnih nabavki. Takođe, Zakonom je potrebno precizirati da zamjenici ne mogu narušiti propisani sastav komisije. Problematična je i situacija gdje u okviru tročlane tenderske komisije, službenik za javne nabavke obezbjeđuje uslov da jedna trećina članova mora imati položen stručni ispit.

Primjedba djelimično prihvata, razlozi navedeni u predhodno datim odgovorima.

80.Institut Alternativa Podgorica: Predlažu da se u članu 38 nacrtu Zakona a u vezi sa članom 65 Zakona kao obavezni dokaz uvedu negativne reference za ponuđače uključujući zabranu učešća ponuđačima u postupku javnih nabavki ukoliko su prije toga kršili rokove i/ili druge odredbe ugovora o javnim nabavkama.

Primjedba nije prihvaćena: Pitanje negativne reference razmatrao je u nekolioko slučajeva ESP i odlučio da zakonodavstva zemalja članica ovako rješenje ne prepoznaju kao prioritet Direktiva 2004/18/EC teški profesionalni prekršaj ne smatra automatsko isključivanje potencijalnog ponuđača iz postupka javne nabavke zbog okolnosti koje definiše “negativna referenca”, u smislu raskinutog ugovora, poništenja ugovora i dr.

81.Institut Alternativa Podgorica: Izmjene u članu 47 u vezi sa članom 80 koji se odnosi na oblik dostavljanja dokaza potrebno je brisati jer smatraju da postojeće zakonsko određenje dokazivanja ispunjenosti uslova za učešće u postupku javnih nabavki više odgovara antikorupcijskim principima, odnosno da predloženo otvara prostor za zloupotrebe.

Primjedba nije prihvaćena: Nacrtom Zakona su jasno propisani uslovi za podnošenje zajedničke ponude u članu 47 poslije stava 4 dodat je stav 5 i 6. Navedena odredba u potpunosti odgovara antikorupcijskim principima.

82.Institut Alternativa Podgorica: Članom 68 u vezi član 122 Zakona kojim je propisano pokretanja postupka žalbe, predlažu da se propiše da se žalba dostavlja Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javnih nabavki i naručiocu, odnosno da se Državnoj komisiji dostavlja kopija istovremeno kad i naručiocu.

Primjedba nije prihvaćena: Izmjene u pogledu radnji i odluka naručioca protiv kojih se može izjaviti žalba uslovljene su predloženim konceptom tenderske dokumentacije i načina njenog obezbjeđivanja, kao i predloženog koncepta odlučivanja o ispravnosti ponuda. Takođe, izmjenama i dopunama žalbe je omogućeno da se sve radne i odluke naručioca u postupku javne nabavke mogu pobijati kroz dvije žalbe tj. prvom žalbom kojom se mogu pobijati radnje i akti naručioca od pokretanja postupka javne nabavke do podnošenja ponuda i drugom žalbom kojom se mogu pobijati radnje, akti i odluke naručioca od prijema ponuda do okončanja postupka javne nabavke. Ovaj koncept ima niz prednosti, a naročito u pogledu izvjesnosti okončanja postupka i smanjenja trajanja propisanih procedura, a samim tim i ukupnog trajanja postupka javne nabavke, jer se eliminiše mogućnost prekida aktivnosti zbog izjavljene žalbe protiv svake radnje, akta ili odluke naručioca. Važećim zakonom je predviđeno da naknadu za vođenje postupka plaća

VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

podnosilac žalbe prilikom podnošenja žalbe, te da mu se naknada vraća ukoliko se u postupku po žalbi odluči u njegovu korist. Predloženim izmjenama i dopunama se ovo rješenje mijenja na način što se uplaćena naknada ne vraća podnosiocu žalbe, već, ukoliko je u postupku odlučeno u njegovu korist, obavezuje naručilac da mu trošak po tom osnovu, što znači da u konačnom troškove postupka snosi stranka čijom krivicom je iniciran žalbeni postupak. Na ovaj način se uspostavlja ravnopravnost učesnika u postupku javne nabavke u ovom pogledu. Takođe, predloženim rješenjem se djeluje na naručioce da podignu nivo ozbiljnosti i kvaliteta svoga rada u svim fazama postupka javne nabavke, jer im za učinjene propuste sleduje odgovarajuća materijalna odgovornost, što je neminovno jer su u dosadašnjoj praksi naručioci nerijetko u istom postupku ponavljali istovjetne greške, bez ikakve odgovornosti za to, a sa druge strane ponuđači se i materijalno i administrativno iscrpljuju da te greške naručioca dokazuju.

83. Institut Alternativa Podgorica: Smatraju da se predloženim proširenjem nadležnosti inspektora za javne nabavke u članu 78 nacрта iako se Akcionim planom za poglavlje 23 precizira da je potrebno propisati “ovlašćenje inspektorima Uprave za inspeksijske poslove za vršenje kontrole sprovođenja dodijeljenih ugovora”, predloženim proširenim nadležnostima inspektora za javne nabavke ovo nije postignuto.

Primjedba nije prihvaćena: Izmjene i dopune će biti predmet razmatranja Vlade CG i Skupštine CG, sadašnji administrativni kapacitet Uprava nije mogao ovo pitanje tretirati u smislu upravljanja ovim odgovornim poslom i ako su ovim izmjenama napravljene obaveze i dužnosti inspekcije na znatno većem nivou obaveznosti kako preventivnih tako i represivnih mjera.

84. Institut Alternativa Podgorica: U članu 79 nacрта Zakona neophodno je propisati prekršajnu odgovornost za naručioce koji: Dostavljaju netačne i nepotpune informacije u izvještajima o javnim nabavkama; Ne dostavljaju izvještaje o kršenju antikorupcijskih pravila; Ne dostavljaju izvještaje o javnim nabavkama u kontinuitetu.

Primjedba nije prihvaćena: Nacrtom Zakona jasno je popisana prekršajna odgovornost i visina kazne za prekršaj pravnog lica i odgovornog lica u pravnom licu, državnom organu i organu lokalne samouprave.

85. Ministarstvo ekonomije: U slučaju pojave sukoba interesa postavlja se pitanje ko će zamijeniti službenika za javne nabavke jer isti mora imati položen stručni ispit.

Primjedba nije prihvaćena: Ovo pitanje je internog karaktera i uređuje ga naručilac u skladu sa svojim aktima.

86. Ministarstvo ekonomije: Ugovor o javnoj nabavci se ne može zaključiti prije pravosnažnosti odluke, poznajući termin pravosnažnosti dolazimo do znatnog produžavanja rokova, koji okvirno traje 3 mjeseca.

Primjedba nije prihvaćena: Izmjene ovo pitanje suprotno čine Vašim opservacijama i daju rješenje ubrzanju i izvjesnosti postupka i kaže Protiv odluke Državne komisije može se pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda Crne Gore u roku od osam dana od dana dostavljanja odluke. Upravni sud je dužan da o tužbi iz stava 2 ovog člana odluči i da odluku dostavi strankama u roku od 30 dana od dana dostavljanja spisa predmeta, a najkasnije u roku od 45 dana

VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

od dana podnošenja tužbe. Državna komisija je dužna da spise predmeta i odgovor na tužbu dostavi Upravnom sudu u roku od osam dana od dana dostavljanja tužbe. Tužilac je dužan da istog dana kada je podnio tužbu iz stava 2 ovog člana dostavi elektronskim putem naručiocu pisano obavještenje o podnijetoj tužbi, radi obustavljanja daljih aktivnosti u postupku, do odluke po tužbi.

87. Ministarstvo ekonomije: Potpisivanje Izjave o nezavisnosti ne obavezuje izostajanje sukoba interesa.

Primjedba nije prihvaćena: Izjava o nezavisnosti predstavlja dokaz o nepostojanju sukoba interesa, a eventualno postojanje osnova može biti povod za pokretanje postupka utvrđivanja pred nadležnim organom.

88. Ministarstvo odbrane: Okvirni sporazum: Za ogroman dio nabavke definicija okvirnog sporazuma je loša jer po ovom se ne može mijenjati cijena u cijeloj godini. Predlaže mogućnost zaključivanja više ugovora u toku jedne godine, kao i da ne smije biti povećana cijena više nego što propiše Regulatorna Agencija.

Primjedba se prihvata: Okvirni sporazum omogućava naručiocu dodjelu više ugovora u toku perioda na koji je okvirni sporazum zaključen. Što se tiče promjene cijene usluga i roba koje nijesu do kraja podložne tržišnim principima, mogu se ugovarati različite cijene u okviru maksimuma predviđenim posebnim propisima.

89. Ministarstvo odbrane: Pitanje izmjene tenderske dokumentacije: Pojašnjenje nije ništa drugo nego izmjena tenderske dokumentacije.

Primjedba se ne prihvata Postojeća zakonska rješenja sadrže i prepreke u pogledu izmjena i dopuna tenderske dokumentacije, što dovodi u situaciju da naručilac često nije u mogućnosti da eventualne greške blagovremeno otkloni ili da svoje potrebe dodatno iskaže, odnosno prilagodi stvarnoj situaciji. Predloženim izmjenama ovaj proces se čini mogućim i aktivnim sve do isteka roka za podnošenje ponuda, naravno uz produžavanje roka za podnošenje ponuda u trajanju od najmanje 15 dana koji rok je primjeren potrebnim aktivnostima zainteresovanih lica u odnosu na izmijenjene uslove, specifikacije i druge novopredviđene okolnosti i zahtjeve. Pojašnjenja tenderske dokumentacije su njen redovni pratilac i kao takva su i prepoznata Direktivom Evropske Unije 2004/18/EZ, koja u tom pogledu u članu 39 stav 2 i član 40 stav 4 sadrži rješenje da zainteresovano lice može tražiti pojašnjenje tenderske dokumentacije sve do isteka roka za podnošenje ponuda i obavezu naručioca da isto da najkasnije šest dana prije isteka roka za podnošenje ponuda. Međutim, kako je pojašnjenje sastavni dio tenderske dokumentacije i kako se, kao i tenderska dokumentacija, može pobijati žalbom to dosledna primjena navedenog međunarodnog standarda može da u svakom slučaju dovede do potpune blokade daljeg toka postupka javne nabavke, jer pojašnjenje zahtijevano u kraćem roku do otvaranja ponuda od roka za žalbu protiv istog po prirodi stvari uslovljava prekid aktivnosti naručioca u tom postupku do isteka roka za žalbu, što znači nemogućnost otvaranja ponuda u predviđenom roku. Pri tome, ova negativna situacija se ne može sa sigurnošću otkloniti ni produžavanjem roka za podnošenje ponuda, jer se u tom slučaju produžava i rok za novo zahtijevanje pojašnjenja. Radi predupređenja ove apsolutno neprihvatljive i apsurdne situacije, a u namjeri da se navedeni međunarodni

VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

standard ispoštuje u najvećoj mogućoj mjeri, Nacrtom zakona su definisani rokovi za traženje pojašnjenja tenderske dokumentacije zavisno od dužine roka za podnošenje ponuda, na koji način se otklanja rizik nemogućnosti otvaranja ponuda, a istovremeno pravo na žalbu ostavlja u punom kapacitetu. Sa druge strane ovim rješenjem se značajno produžava stvarni rok za žalbu protiv tenderske dokumentacije, tako da se naprijed opisano neminovno odstupanje od međunarodnog standarda u pogledu pojašnjenja tenderske dokumentacije značajno kompenzira kroz komfornije rokove za žalbu, a samim tim i zaštitu prava i pravnih interesa zainteresovanih lica za učešće u konkretnom postupku javne nabavke od eventualnih ograničenja i diskriminatorских uslova.

90. Ministarstvo odbrane: U tenderskoj dokumentaciji navesti sve dokaze koji se odnose ili na konkretnu ili na više partija.

Primjedba se ne prihvata: Zakonom i nacrtom Zakona jasno je propisan način pripreme i dostavljanja ponuda po partijama.

91. Centarlana banka Crne Gore: Predstavnik Centralne banke gospođa Mira Đurović predložila je potrebu detaljnijeg definisanja kriterijuma i potkriterijuma, naročito definisanja podkriterijuma kvalitet.

Primjedba se ne prihvata: Zakonom, nacrtom Zakona i Pravilnikom je propisano određivanje i opisivanje kriterijuma i podkriterijuma. Praksa je pokazala da naručioci slabije definišu kriterijum kvalitet i dr. te se veći broj „pondera” daje cijeni, te se ponuđaču nadmeću da ponude što jeftiniju robu, rad ili uslugu a na račun kvaliteta. Međutim treba znati da oba kriterijuma su jednaka; ne postoji preferencija kada su oni u pitanju. Izbor odgovarajućeg kriterijuma (t.j. izbor između najniže cijene i ekonomski najpovoljnije ponude) leži na naručiocu, koji od slučaja do slučaja odlučuje o tome koji će kriterijumi primjenjivati. Zemlje članice EU, koje primjenjuju ove Direktive ne smiju ograničiti ovo pravo naručiocu – na primjer ne smiju nametati to da u slučaju građevinskih radova bude korišten samo kriterijum najniže cijene (C-247/02, Sintesi, p. 42).

92. Ministarstvo unutrašnjih poslova - Direktorat za državnu upravu i lokalnu samoupravu: Sugerišemo da razmotrite mogućnost centralizacije postupka javnih nabavki. Naime, formiranje centralnog tijela za javne nabavke imalo bi za cilj da se doprinese smanjenju troškova i povećanju efikasnosti postupka javnih nabavki, kao i smanjenju broja nepravilnosti u postupku javnih nabavki, imajući u vidu objedinjavanje ekspertize na jednom, centralnom mjestu.

Primjedba se ne prihvata: Zakon o javnim nabavkama je jasno propisao mogućnost spovođenja postupka javne nabavke od strane drugog naručioca i objedinjavanje javnih nabavku u članu 32 i 33.

Centralizacija na prvi pogled može bit jako privlačna pogotovo u smislu obećanja o velikim uštedama i racionalizaciji. Svakako možemo potvrditi tezu da centralizacija javnih nabavki sama po sebi po teoretskom modelu može imati mnogo pozitivnih ekonomskih rezultata. To je i logično iz aspekta poznatih teoretskih modela i praktičnih iskustava. Ali treba naglasiti, da centralizacija po svaku cijenu ima i mnoge nedostatke. Posebno je potrebno naglasiti da centralizacija pogotovo u manjim sredinama otvara velika vrata korupciji jer ima ograničen broj učesnika pravo da odlučuje za velike narudžbe najboljeg ponuđača, to otvara nemilosrdni boj ponuđača za posao kojim omogućava veliku dobit i tu su uporebljavaju sva sredstva. I

VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

nije malo primjera koji potvrđuju tu misao. Na drugoj strani administrativna centralizacija zbog velike potražnje onemogućava malim i srednjim poduzecima da uopšte konkurišu. Zato se pogotovo u manjim sredinama veliki ponuđači povezuju isključuju konkurenciju i na kraju prilagode cijenu svojim potrebama a ne realnoj cijeni tržišta, koji ne postoji više u tim uslovima. Zato je potrebno razmisliti kakvu vrstu centralizacije zaiste zaslužuju male zemlje da ne razore sopstveno blago malih i srednjih preduzeća od kojih zavisi i mnogo radnih mjesta...da ne pomiljem, socialna a i time demografska pitanja zemlja.

Zato je porebno ka centralizaciji pristupiti kao “organskom rastu” odnosa realnog potraživanja u odnosu na ponudu, s obzirom na čuvanje domaćeg indetiteta. Te prema tome debata sa temom centralizacija nasuprot decentralizaciji nije samo prosto pitanje crno nasuprot bijelom.

93. Akcionarsko društvo”MONTECARGO “ Podgorica: Članom 62 preciziran je način oglašavanja obavještenja o javnoj nabavci u kom se navodi sledeće: Naručilac je dužan da obavještenje o postupku javne nabavke iz člana 54 stav 1 ovog zakona oglasi u jednom dnevnom štampanom mediju koji se izdaje i distribuiru na cijeloj teritoriji Crne Gore i koji je dostupan na internetu, u roku od tri dana od dana objavljivanja tenderske dokumentacije na portalu javnih nabavki. Smatramo da je naručioc izložen dodatnim troškovima za oglašavanje u dnevnim novinama.

Primjedba nije prihvaćena, Propisana obaveza oglašavanja obavještenja o pokrenutom postupku javne nabavke u jednom štampanom mediju koji se izdaje u Crnoj Gori i distribuiru na čitavoj teritoriji Crne Gore i koji je dostupan na internetu obezbjeđuje veći nivo transparentnosti u pogledu mogućnosti za sklapanje ugovora. Budući da ovo obavještenje treba da sadrži samo minimum neophodnih podataka, cijeni se da njegovo oglašavanje nije pretjerano opterećenje za naručioca obzirom da su prethodno rasterećeni obaveza štampanja, umnožavanja i distribucije tenderske dokumentacije i svih radnji u vezi sa tim, a sa druge strane je izuzetno korisno i svrsishodno jer doprinosi izvjesnosti pokrenutog postupka javne nabavke, što i jeste interes naručioca.

94. Akcionarsko društvo”MONTECARGO “ Podgorica: Član 10 određivanje tajnosti podataka. Smatramo da bi trebalo preciznije definisati tajnost podataka, u smislu koji podatci mogu biti tajni.

Primjedba se ne prihvata. Tajnost podataka je regulisana posebnim zakonom.

95. Ministarstvo ekonomije: U vezi nabavke šopingom, članom 18 nacrtu Zakona, član 29 mijenja, samim tim smatraju da postupak javne nabavke šopingom nije više jednostavan postupak. Novim izmjenama ovaj postupak se određuje kao oblik otvorenog postupka javne nabavke sa skraćenim rokom za dostavljanje ponuda. Postavljaju pitanje „zašto se i kod ovog postupka ne predvidi mogućnost zaključenja okvirnog sporazuma, imajući u vidu da se traže svi dokazi kao i kod otvorenog postupka”.

Primjedba nije prihvaćena: Okvirni sporazum je propisan u skladu sa Direktivama, Direktiva 2004/18 je omogućila zaključenje okvirnih sporazuma (framework agreements) i u klasičnom sektoru. Okvirni sporazum je sporazum koji zaključuju naručioci (jedan ili više) i ponuđače (jedan

VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

ili više), sa svrhom da se ustanove uslovi pod kojima će se dodjeljivati ugovori u datom periodu (obično ne duže od četirigodine). Okvirni sporazumi se se zaključuju kao rezultat regularnog postupka javne nabavke, a kriteriji korišteni za selekciju stranaka sporazuma su ili najniža cijena ili ekonomski najprihvatljivija ponuda.

96. Ministarstvo ekonomije: Član 63, U članu 107 stav 2 mijenja se i glasi: “Ugovor o javnoj nabavci mora da bude u skladu sa uslovima utvrđenim tenderskom dokumentacijom i odlukom o izboru najpovoljnije ponude”. Stav 4 mijenja se i glasi: „Ugovor o javnoj nabavci ne može da se zaključi prije pravosnažnosti odluke o izboru najpovoljnije ponude“. Poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi: „Ugovor zaključen suprotno stavu 4 ovog člana ništav je“. Stav 6 mijenja se i glasi: “Naručilac je dužan da od ponuđača čija je ponuda izabrana kao najpovoljnija, a koji odbije da zaključi ugovor o javnoj nabavci traži naknadu štete u iznosu od 10% od ponuđenog iznosa ponude, a ponuđač je dužan da tu štetu nadoknadi naručiocu“. Dosadašnji st. 5,6, i 7 postaju st. 6,7, i 8. Komentar: Stav 4 koji se mijenja i glasi je problematičan sa stanovišta rokova jer se ugovor ne može zaključiti sve dok ne istekne rok za tužbu upravnom ili drugom sudu. U najboljem slučaju govori o roku od 83 dana ili 108 dana ukoliko se uzmu u obzir naduži rokovi.

Primjedba se prihvata. Dosadašnje rješenje da se ugovor može zaključiti nakon što odluka o dodjeli postane konačna je sasvim opravdana, a eventualna nezakonitost odluke Državne komisije utvrđene u Upravnom sporu može biti povod za pokretanje postupka naknade štete.

97. Gradska opština Tuzi: U članu 30 stav 2 izmijeniti tako da glasi: „Ukupna godišnja vrijednost javnih nabavki primjenom neposrednog sporazuma ne može da prelazi:

- 20% ukupnog godišnjeg budžeta za javne nabavke naručioca planiranog za tekuću godinu, ukoliko budžet za javne nabavke iznosi do 100.000 EUR-a;
- 10% ukupnog godišnjeg budžeta za javne nabavke naručioca planiranog za tekuću godinu, ukoliko budžet za javne nabavke iznosi od 100.000 do 200.000 EUR-a;
- 9% ukupnog godišnjeg budžeta za javne nabavke naručioca planiranog za tekuću godinu, ukoliko budžet za javne nabavke iznosi od 200.000 do 500.000 EUR-a;
- 8% ukupnog godišnjeg budžeta za javne nabavke naručioca planiranog za tekuću godinu, ukoliko budžet za javne nabavke iznosi od 500.000 do 800.000 EUR-a;
- 7% ukupnog godišnjeg budžeta za javne nabavke naručioca planiranog za tekuću godinu, ukoliko budžet za javne nabavke iznosi preko 800.000 EUR-a.”

Predloženom izmjenom da se u članu 30 stav 2 umjesto riječi: „izvršenog budžeta za javne nabavke naručioca u prethodnoj godini”, navedu riječi: „ukupnog godišnjeg budžeta za javne nabavke naručioca planiranog za tekuću godinu“ stavljaju se u korelaciju kategorije vezane za istu tekuću godinu, dok se predloženom **izmjenom procentualnog iznosa za najniže kategorije** omogućava približno jednak tretman svih obveznika primjene Zakona o javnim nabavkama, kada su u pitanju nabavke male vrijednosti, odnosno I vrijednosni razred.

VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

Primjedba nije prihvaćena: Predhodno su jasno naznačeni razlozi, i svakakao ih napomenimo još jedanput u smislu kongzistentosti postupka javne nabavke i zloupotrebe fuktifnih amanadmana i nazidavanja neposrednog sporazuma.

98. Gradska opština Tuzi: Nakon člana 61 dodati novi član koji glasi: „Uvećana sredstva za zarade, Član 61a, Zaposlenim koji vrše poslove sistema javnih nabavki u nadležnom organu uprave, državnom organu nadležnom za kontrolu postupka javnih nabavki i službenicima za javne nabavke, zbog posebnih uslova rada, težine, prirode poslova i odgovornosti, obezbjeđuju se uvećana sredstva za zarade, u skladu sa zakonom.”

Primjedba se ne prihvata: Ovim zakonom uređuju se uslovi, način i postupak nabavke roba, usluga i ustupanja izvođenja radova (u daljem tekstu: javne nabavke), zaštita prava u postupcima javnih nabavki i druga pitanja od značaja za javne nabavke tako da se njime ne može obrađivati teme Budžeta niti državnog a time niti lokalnog nivoa.

99. Udruženje bibliotekara Crne Gore: Mišljenja smo da biblioteke treba da se izuzmu iz Zakona o javnim nabavkama u dijelu nabavke bibliotečke građe. Važećim Zakonom o bibliotečkoj djelatnosti iz 2010. godine (Sl list Crne Gore broj 49/10) u čl. 3 stav 1 je navedeno „**Bibliotečka djelatnost je od javnog interesa**“, a u stavu 4 istog čl. 3 da se javni interes ostvaruje naročito „popunjavanjem bibliotečkih fondova odgovarajućom bibliotečkom građom, u skladu sa potrebama korisnika“. U čl. 3 Zakona o javnim nabavkama koji se bavi izuzimanjem pojedinih djelatnosti od javnog interesa, prepoznajemo pravni osnov za donošenje stava u Zakonu o javnim nabavkama kojim bi se udovoljilo našem zahtjevu. Iz Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija smo dobili obrazloženje koje nedvosmisleno sugerije da su naši zahtjevi opravdani i nijesu u koliziji sa evropskim smjernicama. Preciznije, izmjene i dopune Zakona o javnim nabavkama su dio poglavlja 5 pregovora sa EU. Što se bibliotečke djelatnosti tiče, **navedeno je da ne postoje opšte smjernice za nabavku bibliotečke građe u zemljama EU, već svaka od zemalja članica pojedinačno uređuje ovu oblast.** Primjere imamo širom EU, a i regiona. Skandinavske zemlje i Češka si izuzele knjigu od obaveze sprovođenja procedure javnih nabavki. Liberalna rješenja iz Hrvatske dozvoljavaju bibliotekama višekratnu neposrednu pogodbu - kupovinu knjiga u iznosima do 8.000 eura. Srbija je preko Nacionalnog savjeta za kulturu, takođe procesuirala izuzimanje biblioteka iz pomenute procedure u dijelu nabavke bibliotečkog materijala.

Višedecenijsko iskustvo biblioteka govori da je najoptimalniji način kupovine neposredno od izdavača, koji imaju ekskluzivna prava na plasman i distribuciju svojih izdanja. Naglašavamo da je određena publikacija dostupna samo kod određenog izdavača (kod kojeg je i objavljena), i samim tim predstavlja jedinstven proizvod, kakav se ne može nabaviti ni kod jednog drugog izdavača. Manifestacije, kao što su sajmovi i saloni knjiga su jedinstvene prilike za najjeftiniju i najekonomičniju kupovinu knjiga, sa popustima od 30 do 50 procenata. Nabavka na ovim manifestacijama ne može prethodno biti pripremljena u skladu sa procedurama javnih nabavki, s obzirom da njima ne prethode izdavački katalozi i nikad se pouzdano ne zna ko će se predstaviti i šta će ponuditi.

VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

Na kraju naglašavamo specifičnost knjige s obzirom na njenu duhovnu, materijalnu i informacionu neponovljivost i jedinstvenost.

Primjedba se ne prihvata: Direktive definišu vrste institucija koje se smatraju “naručiocima”, t.j. koje institucije bi trebale primjenjivati propise javnih nabavki kod dodjele svojih ugovora. Direktiva 2004/18 koja koordinira postupke javnih nabavki javnog sektora (“klasična direktiva”) definiše naručioce kao “države, regionalne ili lokalne organe, tijela kojima upravlja javno pravo, udruženja osnovana od strane jednog ili više takvih organa ili jednog ili više takvih tijela kojima upravlja javno pravo” (član 1. (9)). Izraz “država” koji se pominje u ovom propisu obavezno uključuje sva tijela koja posjeduju zakonodavnu, izvršnu ili sudsku vlast – i na centralnom i na lokalnom nivou. Izraz “država” mora biti funkcionalno tumačen. Shodno tome, tijelo čiji se sastav i funkcije određuju državnim propisima i koje zavisi od vlasti kada je u pitanju imenovanje njegovih članova, primjena obaveza po pitanju mjera i finansiranje ugovora o javnim radovima koje dodjeljuje, mora se posmatrati kao tijelo koje potpada pod izraz država kada je u pitanju direktiva o javnim nabavkama, čak i ako nije dio državne administracije u formalnom smislu (slučaj 31/87, Beentjes, p. 11). Aneks III navodi tijela i kategorije tijela kojima upravlja javno pravo u zemljama članicama. Na listi su, između ostalih: državne (centralne) banke, javni radio i televizijski emiteri, univerziteti, javne škole, državne akademije nauka i druge naučne institucije, javne bolnice i druge zdravstvene institucije, regionalne razvojne agencije, regionalne turističke organizacije, muzeji, galerije i javne biblioteke, državna pozorišta i opere, javne fondacije, poljoprivredne organizacije. Ova lista je navedena samo kao smjernica. Evropski sud pravde je već nekoliko puta imao raspravu o tome da li određena institucija potpada pod definiciju iz Direktive kojom se definiše tijelo kojim upravlja javni zakon. Na primjer, Evropski sud pravde donio je odluku da slijedeće institucije potpadaju pod tu definiciju: finska kompanija, koju je osnovala, posjedovala i njome upravljala lokalna vlast, a koja promovira razvoj industrijskih ili komercijalnih aktivnosti (C-18/01, Korhonen Oy); pogrebno društvo, austrijska općinska kompanija (C-373/00, Truley); španska komercijalna kompanija u vlasništvu države, uspostavljena u svrhu izgradnje novih zatvora (C-283/00, Komisija v. Španija); britanski univerziteti (C-380/98, Cambridge Univerzitet); austrijska kompanija za otpad i kanalizaciju (C-470/99, Universale-Bau); francuske niskobudžetne stambene korporacije i zadruga (C-237/99) Komisija v. Francuska); irsko državno šumsko gazdinstvo (C-353/96, Komisija v. Irska); holandska općinska kompanija za prikupljanje otpada i čišćenje lokalnih i cesta (C-360/96, BFI Holding); austrijska državna štamparija (C-44/96, puteva Mannesman).

Određene kategorije ugovora su izuzete iz opsega Direktiva. Direktiva se ne primjenjuje na slijedeće ugovore: Tajne ugovore i ugovore koji zahtijevaju posebne mjere sigurnosti (član 14.); Ugovore koji se dodjeljuju u skladu sa međunarodnim pravilima (član 15.); Ugovore za kupovinu ili najam zemlje, postojećih zgrada ili druge nepokretne imovine (član 16. (a)); Kupovina, razvoj, produkcija ili koprodukcija programskog materijala namijenjenog za emitiranje (član 16. (b)); Usluge arbitriranja ili mirenja (član 16. (c)); Finansijske usluge u vezi sa izdavanjem, prodajom, kupovinom ili transferom obveznica ili drugih finansijskih instrumenata, posebno transakcije koje obavljaju ugovorni subjekti s ciljem prikupljanja novca ili kapitala, i usluge centralne banke (član 16. (d)); Ugovori o zapošljavanju (član 16. (e)); Neka istraživanja i razvojne usluge (član 16. (f)).

**VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE**

Izuzeci, kako navodi Evropski sud pravde se moraju usko tumačiti i to bez predrasuda prema osnovnim principima sistema javnih nabavki, te u tom smislu i zahtjev Udruženje bibliotekara Crne Gore se iz navedenih razloga ne može prihvatiti.

100. Montefarm: U skladu sa aktuelnom temom, izmjena i dopuna Zakona o javnim nabavkama, želim da izrazim, ovim putem, potpunu saglasnost sa dopisom od direktora Fonda za azdravstveno osiguranje prema Vama (br. 02-2635 od 28.05.2013g) koji obrađuje ovu tematiku.

Kao predlog za izmjenu želim da predložim:

- a) da se vrijeme trajanja oglasa vrati na pređašnje – 30 dana;
- b) da se sve žalbe na tekst oglasa moraju dostaviti naručiocu u roku od 10 dana od dana objavljivanja na portal Uprave za javne nabavke, a ne kao do sada od dana otkupa dokumentacije;
- c) da se bez obzira na ulogu koju ima Državna komisija za kontrolu postupka javnih nabavki, nađe model koji će spriječiti poništavanje ponuda ili tendera ako su sve procedure i odluke u toku postupka javne nabavke prošle bez primjedbi i žalbi (bar kad su lijekovi u pitanju);
- d) da Državna komisija za kontrolu postupaka javnih nabavki mora angažovati eksperta farmaceutske ili medicinske struke, odakle god hoće, kad se rješavaju žalbe vezane za nabavku lijekova i potrošnog medicinskog materijala..

Na kraju gospodine Ministre, ali ne i najmanje važno. Kao što Vam je poznato, ZU Apoteke CG „Montefarm“ preko svojih apoteka ostvaruje značajne prihode od kojih servisira sve svoje materijalne troškove (za razliku od drugih JZU), investicije, dio plata. Međutim, postojeći zakon je (brisanjem jednog člana) onemogućio da mi taj posao radimo kako je najbolje za 2Montefarm“ i državu CG i po tom osnovu smo prošle godine imali 1.000.000,00 manje prihoda, a ove godine, po svim pokazateljima, očekujemo dalji negativni trend... Shodno tome predlažem da se ponovo vrati član koji predlaže

IZUZEĆE OD PRIMJENE ZAKONA

„Za dobra koja naručilac nabavlja radi dalje prodaje, radi prerade i prodaje, kao i radi pružanja usluga trećim licima na tržištu, pod uslovom da naručilac nema isključiva ili posebna prava preprodaje ili iznajmljivanja tih dobara, odnosno pružanja usluga za koja će ta dobra koristiti, a da pri tim nabavkama ne može i ne smije odnosno ne koristi sredstva iz budžeta zdravstva odnosno trezora.“

Ovaj član postoji i u Zakonu javnim nabavkama Hrvatske (članak 10 stav 12) I Srbije (član 7 stav 6).

Primjedba pod a) nije prihvaćena: Svrha ovih pravila o objavljivanju obavještenja o javnoj nabavci na nivou EU jeste osiguranje efikasne konkurencije na polju javnih ugovora, kroz pravovremeno informisanje svih zainteresiranih ponuđača, o glavnim tačkama ugovora, kako bi oni mogli podnijeti svoje ponude na vrijeme (C- 225/98, Komisija v. Francuska, p. 34 - 35). Kako bi se osiguralo da ponuđači imaju dovoljno vremena da pripreme ponude (zahtjeve za učešće, projekte), Direktive nalažu minimalne vremenske rokove koji se moraju poštovati u određenim fazama postupka. Naručilac ne smije odrediti kraće vremenske periode od oni navedenih u Direktivama, ali može odrediti duže vremenske rokove od onih određenih EU legislativom. Vremenski rok određen za neki postupak bi trebao predstavljati (odnosno biti proporcionalan sa) složenosti ugovora i vremena koje je neophodno za sastavljanje ponude – što je priprema

VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

ponude više složena, to bi se više vremena trebalo ostaviti naručiocu za pripremu (član 38. (1) Direktiva 2004/18).

Vremenski rokovi moraju biti proporcionalno produženi, tako da svi zainteresirani ponuđači mogu dobiti sve potrebne informacije kako bi pripremili ponude (član 38. (7) Direktive 2004/18):

- Kada tenderska dokumentacija, i ako je bila pravovremeno zatražena, nije dostavljena unutar određenog vremenskog roka, zbog bilo kakvih razloga (npr: kompleksnost);
- Kada se ponuda može napraviti jedino nakon pregleda terena ili nakon detaljnog pregleda tenderske dokumentacije kod naručioca.

Direktive definišu “standardne” minimalne rokove za različite radnje kada su u pitanju postupci javnih nabavki (član 38. (2 - 3) Direktive 2004/18 i član 45. (2 - 3) Direktive 2004/17):

- Kod otvorenog postupka minimalni vremenski rok za prijem ponuda jeste 52 dana od kada su obavještenja o javnoj nabavci poslana na objavu u Službeni glasnik (napomena – ne od datuma objavljivanja obavještenja u Službenom glasniku);
- U slučaju ograničenog postupka, konkurentskog dijaloga i pregovaračkog postupka sa ranijim objavljivanjem obavještenja, minimalni vremenski rok za prijem zahtjeva za učešće je 37 dana od datuma slanja obavještenja na objavu;
- U slučaju ograničenog postupka, minimalni vremenski rok za prijem ponuda je 40 dana od datuma slanja poziva za učešće.

Kao što se vidi iz rečenog a zbog ostavljene mogućnosti državama da ovo pitanje uredi u skladu sa svojim sistemom prije svega ekonomijom naši rokovi su znatno kraći od propisanih, podsjetimo 22 i 37 dana.

Što se tiče **izuzeća** Direktive takođe jso izražavaju stav i po ovom pitanju i određene kategorije ugovora su izuzete iz opsega Direktiva. Direktiva se ne primjenjuje na slijedeće ugovore:

- Tajne ugovore i ugovore koji zahtijevaju posebne mjere sigurnosti (član 14.);
- Ugovore koji se dodjeljuju u skladu sa međunarodnim pravilima (član 15.);
- Ugovore za kupovinu ili najam zemlje, postojećih zgrada ili druge nepokretne imovine (član 16. (a));
- Kupovina, razvoj, produkcija ili koprodukcija programskog materijala namijenjenog za emitiranje (član 16. (b));
- Usluge arbitriranja ili mirenja (član 16. (c));
- Finansijske usluge u vezi sa izdavanjem, prodajom, kupovinom ili transferom obveznica ili drugih finansijskih instrumenata, posebno transakcije koje obavljaju ugovorni subjekti s ciljem prikupljanja novca ili kapitala, i usluge centralne banke (član 16. (d));
- Ugovori o zapošljavanju (član 16. (e));
- Neka istraživanja i razvojne usluge (član 16. (f)).

Izuzeci, kako navodi Evropski sud pravde se moraju usko tumačiti i to bez predsrasuda prema osnovnim principima sistema javnih nabavki. Roba za dalju prodaju AU Montefarm je osnovana sa ciljem da građane i ZU Crne Gore, čiji je osnivač država, snadbijeva lijekovima, medicinskim i sanitetskim materijalom.

Statutom ustavnove, na koju je saglasnost dalo Ministarstvo zdravlja i Fond za zdravstveno osiguranje, kao i rješenjem o registraciji kod Privrednog suda broj F.1530/91, pored osnovne djelatnosti data je mogućnost da se AU Montefarm bavi i prodajom na malo, pored lijekova i predmeta za ličnu higijenu, kozmetičkih sredstava parafarmacijom i sl.

**VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE**

AU Montefarm je vršila pored nabavke lijekova, medicinskog i sanitetskog materijala i komercijalnu robu i to predmete za ličnu higijenu, kozmetička sredstva, parafarmacije i drugo i to na način, neposrednim sklapanjem ugovora sa ponuđačima.

Činjenica je da određeni broj naručilaca ima potrebu da radi upotpunjavanja svoje osnovne djelatnosti ili proširenja asortimana usluga koje pružaju vrše i prodaju određenih roba. Time naručioci (Montefarm) obezbjeđuju i dodatnu finansijsku korist koja utiče na ukupno finansijsko poslovanje.

Problem koji se u praksi pojavljuje kod ovakvih nabavki ogleda se, prije svega, u činjenici što nabavka roba za dalju prodaju omogućuje najbolji finansijski efekat ako se nabavlja u kratkom vremenskom periodu, po trenutnim cijenama koje su promjenljive iz više razloga i što ponuđači takvih roba drugačije postupaju kada robu prodaju primjenjujući trgovinske propise, odnosno komercijalni pristup prometu roba a ne postupak nabavke.

Međutim, uvažavajući postojeće odredbe Zakona, naručioci moraju sprovesti postupke javnih nabavki bez obzira na navedene specifičnosti. Jedino što ostaje naručiocima kao alternativa kod nabavke roba za dalju prodaju jeste da sa ponuđačima prave aranžmane o komisionoj prodaji poštujući pravila ZOO.

101. Fond za zdravstveno osiguranje Podgorica:

1. Potrebno je skratiti rokove za podnošenje ponuda iz člana 90 i člana 91 Zakona, kao i rokove za odlučivanje Državne komisije u postupcima po žalbi iz člana 131 Zakona, na taj način bi se obezbijedilo brže, efikasnije i pravovremenije okončanje i realizacija započetih postupaka javnih nabavki, a ne bi ugrozilo načelo konkurencije i ravnopravnosti ponuđača.

Primjedba nije prihvaćena: U članu 44 i 45 nacrtu Zakona jasno su propisani rokovi za podnošenje ponuda u zavisnosti od vrste postupka javne nabavke. Rok za podnošenje ponuda u otvorenom postupku javne nabavke ne može biti kraći od 37 dana, dok usled razloga hitnosti koji nijesu izazvani krivicom naručioca rok za podnošenje ponuda je 22 dana. Rok za podnošenje ponuda za prvu fazu ograničenog postupka je 37 dana, a za drugu fazu 22 dana, a za pregovarački postupak sa bez objavljivanja poziva za javno nadmetanje ne može biti kraći od 22 dana osim u slučajevima hitnosti i u slučajevima tehničke, umjetničke povezanosti ili razloga povezanosti sa zaštitom isključivih prava kada nabavku može da realizuje samo određeni ponuđač. Osim toga predviđeni su rokovi za donošenje odluke po žalbi od 15 dana sa mogućnošću produženja za 10 dana od dana prijema spisa. Svrha ovih pravila o rokovima za podnošenje ponuda na nivou EU jeste osiguranje efikasne konkurencije na polju javnih ugovora, kroz pravovremeno informisanje svih zainteresiranih ponuđača, o glavnim tačkama ugovora, kako bi oni mogli podnijeti svoje ponude na vrijeme (C- 225/98, Komisija v. Francuska, p. 34 - 35). Kako bi se osiguralo da ponuđači imaju dovoljno vremena da pripreme ponude (zahtjeve za učešće, projekte), Direktive nalažu minimalne vremenske rokove koji se moraju poštovati u određenim fazama postupka. Naručilac ne smije odrediti kraće vremenske periode od oni navedenih u Direktivama, ali može odrediti duže vremenske rokove od onih određenih. Vremenski rok određen za neki postupak bi trebao predstavljati (odnosno biti proporcionalan sa) složenost ugovora i vrijeme koje je neophodno za sastavljanje ponude – što je priprema ponude više

VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

komplikovana, to bi se više vremena trebalo ostaviti naručiocu za pripremu (član 38. (1) Direktiva 2004/18).

Vremenski rokovi moraju biti proporcionalno produženi, tako da svi zainteresirani ponuđači mogu dobiti sve potrebne informacije kako bi pripremili ponude (član 38. (7) Direktive 2004/18):

- Kada tenderska dokumentacija, i ako je bila pravovremeno zatražena, nije dostavljena unutar određenog vremenskog roka, zbog bilo kakvih razloga (npr: kompleksnost);
- Kada se ponuda može napraviti jedino nakon pregleda terena ili nakon detaljnog pregleda tenderske dokumentacije kod naručioca.

Direktive definišu “standarne” minimalne vremenske rokove za različite radnje kada su u pitanju postupci javnih nabavki (član 38. (2 - 3) Direktive 2004/18 i član 45. (2 - 3) Direktive 2004/17):

- Kod otvorenog postupka minimalni vremenski rok za prijem ponuda jeste 52 dana od kada su obavještenja o javnoj nabavci poslana na objavu u Službeni glasnik (napomena – ne od datuma objavljivanja obavještenja u Službenom glasniku);
- U slučaju ograničenog postupka, konkurentskog dijaloga i pregovaračkog postupka sa predhodnim objavljivanjem poziva za javno nadmetanje, minimalni vremenski rok za prijem zahtjeva za učešće je 37 dana od datuma slanja obavještenja na objavu;
- U slučaju ograničenog postupka, minimalni vremenski rok za prijem ponuda je 40 dana od datuma slanja poziva za učešće.

U određenim uslovima naručilac može uspostaviti vremenske rokove kraće od “standardnih” minimalnih vremenskih rokova (član 38. (4 - 8) Direktive 2004/18 i član 45. (3 - 8) Direktive 2004/17).

Ako je prethodno informacijsko obavještenje (PIN) obavljeno na ispravan način (t.j. kada su uključene sve neophodne informacije) i pravovremeno (t.j. između 52 dana i 12 mjeseci ranije) vremenski rokovi za prijem ponuda u otvorenom i ograničenom postupku mogu se skratiti na 36 dana.

Ako su obavještenja za objavljivanje poslana elektronskim putem, vrijeme za prijem ponuda u otvorenom postupku i vremenski rok za prijem zahtjeva za učešće u ograničenom postupku, konkurentskom i pregovaračkom postupku bez predhodnog objavljivanja poziva za javno nadmetanje, se skraćuje za 7 dana.

Ako od dana objavljivanja obavještenja o javnoj nabavci naručilac omogući neograničen i direktan pristup, elektronskim putem, tenderskoj dokumentaciji (t.j. ako objavi tendersku dokumentaciju na internetu), vremenski rok za prijem ponuda kod otvorenog i ograničenog postupka može se skratiti za 5 dana.

Konačno, u slučaju ograničenog i pregovaračkog postupka, vremenski rokovi se mogu dosta skratiti, kada je riječ o hitnoj nabavci kojoj ne odgovaraju standardni vremenski rokovi. Odredbe koje se odnose na hitnost ovdje su manje striktno nego u članu 31. (krajnja hitnost koja opravdava upotrebu pregovaračkog postupka bez objavljivanja obavještenja): hitnost u ovom slučaju može

VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

biti izazvana različitim faktorima (t.j. također i nemarom naručioca).

Moguće je primjeniti sva ova skraćanja vremenskog roka kumulativno, na primjer kada je prethodno informacijsko obavještenja ispravno objavljeno i kada je obavještenje poslano na objavljivanje elektronskim putem i kada je tenderska dokumentacija dostupna na internetu.

Tabela koja se nalazi u aneksu XXII Direktive 2004/17 rezimira vremenske rokove definisane komunalnom direktivom. Vremenski rokovi u klasičnom sektoru su slični. Svi vremenski rokovi navedeni u Direktivama moraju se računati u skladu sa Propisom Vijeća br. 1182/71 od 3. juna 1971. godine kojim se određuju pravila koja se primjenjuju na periode, datume i vremenske rokove.

102. Fond za zdravstveno osiguranje Podgorica: Potrebno je izvršiti izmjenu i dopunu člana 72 Zakona u smislu omogućavanja ponuđačima da određena dokumenta (dokaze o ispunjenosti uslova u postupku javne nabavke) mogu dostaviti naknadno, dakle nakon javnog otvaranje ponuda, u roku koji bi bio zakonom utvrđen. U slučaju da ponuđač u utvrđenom zakonskom roku ne dostavi navedene dokaze, dostavljena ponuda bi se odbila kao neispravna ili propisati da samo prvorangirani ponuđač, nakon postupka vrednovanja i rangiranja dostavljenih ponuda ima obavezu dostaviti dokaze kojima dokazuje svoju podobnost. Moguće je predvidjeti da ukoliko prvorangirani ponuđač u određenom roku ne dostavi potrebne dokaze o podobnosti, naručilac može pozvati sledećeg po rangu i ukoliko drugorangirani ponuđač dostavi potrebne dokaze o podobnosti sa istim zaključiti ugovor. Značajno bi se povećao broj ispravnih ponuda ponuđača i nesumljivo povećala konkurencija među ponuđačima, a naručiocima omogućilo nabavku po nižoj cijeni, time doprinijelo efikasnijoj, ekonomičnijom i racionalnijoj upotrebi javnih sredstava.

Primjedba nije prihvaćena: Ponuđač je dužan da ispuni obavezne i fakultativne uslove koje je propisao naručilac u skladu sa Zakonom u trenutku otvaranja ponuda, odnosno prijave. Teret dokazivanja sposobnosti ponuđača u postupku javne nabavke pred naručiocem je na samom ponuđaču. Ponuđač je dužan i ovlašćen podnijeti sve dokaze koji su predviđeni i rizik dokazivanja je na njemu. Propisivanje naknadnog dostavljanja dokaza uzrokovao bi neravnopravan tretman i narušavanje osnovnog načela ravnopravnosti ponuđača, samim tim i subjektivno rješavanje nastale situacije od strane naručilaca.

103. Fond za zdravstveno osiguranje Podgorica: Stvoriti mogućnost sprovođenja hitnih nabavki, koje su neminovnost u zdravstvenom sistemu kada je neophodno izvršiti nabavku određenog lijeka ili medicinskog sredstva za određenog pacijenta koji je vitalno ugrožen, a da taj lijek ili medicinsko sredstvo nijesu definisani u unaprijed datom materijalnom bilansu, jer se radi o novom proizvodu. U većini slučajeva potrebno je reagovati u roku od nekoliko sati. U ovom slučaju važeći Zakon predviđa sprovođenje pregovaračkog postupka bez prethodnog objavljivanja poziva za javno nadmetanje, koji je nemoguće sprovesti u ovako kratkom roku, zbog neophodnosti poštovanja svih zakonskih rokova, između **ostalog i rokova za podnošenje žalbe**, pa se zbog neodgovarajućih zakonskih rješenja, može dovesti u opasnost život pacijenta.

Primjedba nije prihvaćena:

VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

Kada je riječ o primjeni pregovaračkog postupka bez prethodnog objavljivanja poziva za javno nadmetanje „iz razloga izuzetne hitnosti, u cilju otklanjanja i sprječavanja opasnosti od nepredviđenih događaja, otklanjanja posljedica tih nepredviđenih događaja, ugroženosti zdravlja i života građana“ (član 25 stav 1 tačka 1 alineja 3), važno je naročito naglasiti da ta hitnost mora počivati na nepredvidivim okolnostima koje su izvan kontrole naručioca (dakle da nije naručilac taj koji je svojim činjenjem ili nečinjenjem prouzrokovao ili doprinijeo nastanku takvih okolnosti) koje od njega zahtijevaju da djeluje po hitnom postupku.

U slučaju da je naručilac mogao predvidjeti neke ali ne sve okolnosti, ali nije ništa preduzeo, tada bi bilo moguće osloniti se na ovaj slučaj ako se nisu mogle sagledati sve okolnosti, na primjer, kada naručilac nije uspio da kupi robu kada je imao vremena za to ali nije mogao da predvidi vrijeme ili obim, i tačne posljedice nepogode ili nesreće.

Iz naprijed navedenog jasno proizilazi da je pregovarački postupak bez prethodnog objavljivanja poziva za javno nadmetanje postupak koji se primjenjuje samo u izuzetnim, Zakonom taksativno pobrojanim slučajevima. Zakon ovom postupku daje takav “poseban tretman” iz razloga što je riječ o postupku koji podrazumijeva znatno manji stepen transparentnosti i potencijalno ograničenu konkurenciju u odnosu na otvoreni i ograničeni postupak. Stoga postoji i realan rizik da naručilac nabavi skuplji predmet nabavke nižeg kvaliteta obzirom da pozvani ponuđač/i nisu primorani otvorenom konkurencijom da ponude najniže cijene i/ili najbolji kvalitet. Upravo iz tih razloga primjena ovog postupka za naručioce nije (nikada) obavezna-bez obzira na ispunjenost/stečenost Zakonom predviđenih uslova za njegovu primjenu.

Potencijalnu zloupotrebu ovog postupka Zakon nastoji onemogućiti i članom 6/načelo obezbjeđivanja konkurencije/ u kojem eksplicitno zabranjuje “ograničavanje ili spriječavanje konkurencije među ponuđačima, a posebno onemogućavanja bilo kojeg ponuđača da učestvuje u postupku javne nabavke neopravdanom primjenom pregovaračkog postupka”.

Upravo i zbog toga je obaveza naručilaca da prije donošenja odluke o izboru pregovaračkog postupka bez prethodnog objavljivanja poziva za javno nadmetanje za određenu nabavku veoma jasno i objektivno sagledaju i obrazlože opravdanost takve eventualne odluke. Podrazumijeva se da bi takvoj njihovoj analizi trebalo da prethodi sagledavanje i ocjena adekvatnosti primjene otvorenog ili ograničenog postupka za konkretnu nabavku. Pri tome podsjećamo da naručioci imaju obavezu obezbjeđenja prethodne saglasnosti od nadležnog organa uprave o ispunjenju uslova za sprovođenje ovog postupka.

U EU, u tipičnom pregovaračkom postupku (u skladu sa Direktivom 2004/18) naručilac ne objavljuje poziv za javno nadmetanje u kojem poziva na iskazivanje interesovanja, već bira kandidate po sopstevnim izboru i pregovara sa njima u cilju dodjele ugovora.

Prema tome unijski naručilac mora takođe veoma jasno upravljati postupkom kako bi održao visoke standarde transparentnosti, jednakog tretmana i transparentnosti u cilju obezbjeđenja konkurencije.

VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

Zbog specifičnog značaja koje to pitanje ima za pravilnu primjenu Zakona i konkretne vrste postupka još jednom ćemo ponoviti da je naručilac odgovoran da jasno pokaže opravdanost svog izbora/opredjeljenja za korištenje pregovaračkog postupka bez prethodnog objavljivanja poziva za javno nadmetanje. To objašnjava zašto se od naručioca zahtijeva da svaka njegova odnosna odluka treba da bude precizno obrazložena. Zavisno od specifičnih okolnosti svakog konkretnog postupka, takvo obrazloženje može operisati različitim relevantnim informacijama, analizama, razlozima (kao npr. analizu odnosnog tržišta i eventualnih ograničenja ponude, analizu razloga eventualno neuspjelih prethodnih postupaka, analize o (ne)adekvatnosti primjene otvorenog ili ograničenog postupka, analize koje su prthodile ocjeni o ispunjenosti pojedinih uslova, ...). Prema tome ZoJN je itekako previdio ovaj postupak, još nešto je važno istaći kada se govori o ovom postupku da, krajnja hitnost u ovom slučaju podrazumijeva; način kada se sve proceduralne radnje, uslovi i forma postupka svodi na minimum u cilju otklanjanja štetnih posljedica, ovdje se ne misli samo na rokove za prikupljanje ponuda, već i na rokove koji su određeni za zaključivanje Ugovora po donešenoj Odluci.

104. Fond za zdravstveno osiguranje Podgorica: U zdravstvenom sistemu je veoma teško unaprijed precizno planirati potrebne količine jer potrošnja vrlo često zavisi od pojave nekih nepredviđenih događaja kao što su novi pacijenti sa teškim oboljenjima, neefikasnost terapije zbog progresije bolesti kada je potrebno nabaviti odgovarajuće vrste lijekova shodno propisanim terapijama.

Primjedba nije prihvaćena: Zakon je jasno definisao šta je nepredviđen događaj (prirodne nepogode, požari, tehničko-tehnološke nesreće, havarije na uređajima i postrojenjima, hemijske, biološke, nuklearne i radiološke kontaminacije, epidemije, epizootije, epifitotije i druge nesreće). Takođe je propisano da naručilac može da sprovede pregovarački postupak bez prethodnog objavljivanja poziva za javno nadmetanje kada iz razloga izuzetne hitnosti, u cilju otklanjanja i sprječavanja opasnosti od nepredviđenih događaja, otklanjanja posljedica tih nepredviđenih događaja, ugroženosti zdravlja i života građana, kao i drugih nepredvidljivih okolnosti na koje naručilac nije mogao ili ne može da utiče, te naručilac nije u mogućnosti da postupi u rokovima određenim ovim zakonom. Odgovor na ovo pitanje djelimično je sadržan i u pitanju broj FzZOCG.

105. Fond za zdravstveno osiguranje Podgorica: Obračanja Fonda Upravi za javne nabavke za davanje saglasnosti za hitnu nabavku lijekova ili medicinskih sredstava često ne nailazi na odobravanje zbog strogo formalnog tumačenja zakonskih odredbi. S toga je nacrtom Zakona neophodno predvidjeti sprovođenje hitnog postupka kao posebnog postupka nabavke, u zakonom jasno utvrđenim slučajevima, kojim bi se naručiocima omogućilo da kroz propisanu jednostavniju proceduru nabavke, uz poštovanje principa konkurencije i transparentnosti izvrše bržu, efikasnu i pravovremenu nabavku predmeta nabavke, koji su od izuzetnog značaja i čija nestašica može dovesti do ugroženosti života i zdravlja građana. Osnov za normiranje hitnog postupka javne nabavke može predstavljati skraćeni postupak predviđen odredbom člana 133 Zakona o opštem upravnom postupku kojom je propisano da organ može, po skraćenom postupku, riješiti upravnu stvar neposredno, kada se, između ostalog, ...,radi o preduzimanju u javnom interesu hitnih mjera

VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

koje se ne mogu odlagati, a činjenice na kojima rješenje treba da bude zasnovano su utvrđene ili bar učinjene vjerovatnim. Hitne mjere postoje ako se ugrožava život i zdravlje ljudi“...

Primjedba nije prihvaćena: Uprava za javne nabavke obavlja upravne i sa njima povezane stručne poslove u oblasti javnih nabavki, od čega je i izdavanje saglasnosti naručiocima o ispunjenosti uslova za sprovođenje odgovarajućeg postupka javne nabavke, u skladu sa ovim zakonom (član 19) sve u cilju uspostavljanja efikasnog sistema javnih nabavki i pravilne primjene Zakona. Svaki naručilac je u obavezi da dostavi zahtjev Upravi u pisanoj formi koji sadrži pravni osnov za davanje saglasnosti sa razlozima za izbor konkretnog načina nabavke, dokaze o ispunjenosti propisanih uslova za primjenu traženog postupka javne nabavke (član 31), dokaz o obezbijeđenim finansijskim sredstvima za predmetnu javnu nabavku u planu javnih nabavki da bi se stekli uslovi za pokretanje postupka (član 37).

Uprava za javne nabavke odlučuje po zahtjevu naručioca u roku od jedan dana od prijema zahtjeva na osnovu pristiglih dokaza. Naručilac ima pravo žalbe na odluku Uprave za javne nabavke nadležnom ministarstvu.

Ovo ovlaštenje Uprave je uvedeno u cilju uspostavljanja efikasnijeg sistema javnih nabavki u cilju obezbjeđenja konkurencije i ravnopravnosti ponuđača i izbjegavanja mogućnosti postojanja uslova koji zapravo i ne postoje.

Takođe ovo rješenje i nadležnost je upravo komentarisana od značajnih relevantnih međunarodnih institucija sa aspekta „dobrog upravljanja i čuvanja osnovnih načela javnih nabavki“ predhodnom provjerom ispunjenosti uslova.

106. Fond za zdravstveno osiguranje Podgorica: U tekstu Nacrta zakona propisati da naručilac sa dobavljačem sa kojim ima zaključen ugovor o isporuci robe može zaključiti aneks ugovora do vrijednosti 15% (razmotriti mogućnost i većeg procenta) vrijednosti zaključenog ugovora, po uslovima iz osnovnog ugovora, bez sprovođenja posebne procedure nabavke za dodatne količine robe bez sprovođenja pregovaračkog postupka bez prethodnog objavljivanja poziva za javno nadmetanje shodno odredbama Zakona o obligacionim odnosima. Zakon i po ovom osnovu predviđa neadekvatno dugu proceduru, na koju naručilac ne može uticati, neminovno dovodi do nestašice. Sprovođenje pregovaračkog postupka za nabavku dodatnih količina roba podrazumijeva obavezu da se nabavka tih količina izvrši od dobavljača sa kojim je zaključen ugovor o isporuci, pa se nabavka vrši u okviru uslova utvrđenih zaključenim ugovorom, na koji način i sam sprovedeni postupak gubi smisao. U slučaju potrebe Upravi za javne nabavke bi se dostavili dokazi o obezbijeđenosti finansijskih sredstava u iznosu vrijednosti dodatnih količina ugovorene robe, na koji način bi se značajno smanjila mogućnost nastanka nestašica lijekova i medicinskih sredstava, kao roba kod kojih je vrlo teško unaprijed utvrditi potrebne količine.

Primjedba nije prihvaćena: U pogledu specifičnosti vezanih za nabavke **roba**, pregovarački postupak bez prethodnog objavljivanja poziva za javno nadmetanje je moguć kada je roba koja je predmet javne nabavke proizvedena isključivo za svrhe istraživanja, eksperimentisanja, proučavanja ili razvoja (vidi član 25 tačka 2 alineja 1). Konkretna odredba se međutim ne odnosi na količinsku (serijsku) proizvodnju robe sa ciljem ostvarivanja profita ili naknade troškova istraživanja i razvoja; Ovaj postupak se može primijeniti i u slučaju kada se radi o dodatnim isporukama od ponuđača kojem je već dodijeljen ugovor, i koje su namijenjene ili kao djelimična

**VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE**

zamjena redovnih isporuka proizvoda, materijala ili instalacija ili proširenja obima postojećih proizvoda, materijala ili instalacija, a ukoliko bi promjena ponuđača obavezala naručioca da nabavlja materijal koji ima različite tehničke karakteristike, što bi prouzrokovalo nesrazmjerno velike tehničke teškoće u funkcionisanju i održavanju, pri čemu ukupna vrijednost svih dodatnih isporuka ne može da bude veća od 15 % od ukupne vrijednosti već dodijeljenog ugovora (vidi član 25 tačka 2 alineja 2); Zakon je jasno propisao mogućnost sprovođenja ovog posebnog postupka javne nabavke. Navedene uslove naručilac je u obavezi kumulativno ispuniti da bi započeo i sproveo postupak. Radi se o specifičnoj situaciji koju bi naručioci često koristili i samostalno produžavali rok važenja ugovora. Ovo je posebno važno kada se radi o većim vrijednostima osnovnog ugovora. Praksa je pokazala a i nedavno iz Vaše nadležnosti da naručioci ne dostavljaju ili pak ne pružaju adekvatna obrazloženja da je potreba za dodatnim količinama neplanirana, iznenadna i da nije posljedica dijeljenja javne nabavke ili neke druge radnje koje su direktno vezana za naručioca i dr. Zato i zbog mnogo drugih razloga ispunjenost uslova mora biti praćena adekvatnim predhodnim „monitoringom” organa Uprave.

107. Fond za zdravstveno osiguranje Podgorica: Članom 18 Nacrta zakona izvršena je izmjena člana 29 Zakona o javnim nabavkama koji se odnosi na postupak javne nabavke šopingom, ovaj postupak se tretira kao otvoreni postupak javne nabavke male vrijednosti. Na ovaj način se obesmišljava zakonska i praktična smisao postojanja javne nabavke putem šopinga, kao postupka koji treba da obezbijedi naručiocu jednostavniju, bržu i efikasniju nabavku određenih roba, radova i usluga male vrijednosti, odnosno do iznosa predviđenih zakonom. Zakonska formulacija propisana u članu 18 stav 3 da u postupku javne nabavke šopingom mogu učestvovati ponuđači koji ispunjavaju uslove iz člana 65 i 67 ovog zakona u skladu sa pozivom za javno nadmetanje, će neminovno doprijeti da na ovim postupcima javne nabavke ponude dostavlja manji broj ponuđača zbog male vrijednosti postupka i velikog broja potrebnih dokumenata, naročito ako je postupak šopingom podijeljen po partijama, a ponuđač može ponuditi samo određene partije, što će se svakako odraziti na smanjenje konkurencije, te samim tim i na povećanje cijena iz tog razloga. Navedeni problem će posebno biti izražen kod naručilaca sa manjim izvršenim budžetom za javne nabavke, koji su prinuđeni da nabavke izuzetno male vrijednosti koje se zakonski mogu sprovoditi i neposrednim sporazumom, moraju sprovoditi šopingom, kako vrijednost javnih nabavki neposrednim sporazumom ne bi prevazišla procentualne iznose utvrđene zakonom u odnosu na ukupan godišnji budžet, te postoji mogućnost da navedene nabavke uopšte ne mogu realizovati. Takođe, postupak javne nabavke šopingom nije propisan evropskim direktivama jer je ispod pragova EU, pa je isti moguće urediti nacionalnim zakonodavstvom bez ograničenja, te smo mišljenja da ovaj postupak treba regulisti na način prihvatljiv i naručiocima i ponuđačima, odnosno isti osloboditi nepotrebnog formalizma.

Primjedba nije prihvaćena

Važećim Zakonom je posebno uređeno sprovođenje šopinga kao postupka javne nabavke male vrijednosti, međutim, u praksi se predviđeni uslov za učešće u ovom postupku u pogledu pretežne djelatnosti pokazao kao izuzetno zahtjevan u odnosu na raznovrsnost predmeta javne nabavke, a sa druge strane je izostala jasna i precizna zakonska odrednica u pogledu primjene propisane opšte procedure na pitanja koja nijesu posebno uređena za ovaj postupak, kao i određenje u odnosu na obaveznost i mogućnost primjene obaveznih i fakultativnih uslova predviđenih za druge postupke

VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

javne nabavke. Takođe, za sprovođenje ovog postupka javne nabavke nije predviđena tenderska dokumentacija, što je u praksi dovelo do raznih problema prilikom sačinjavanja, podnošenja i ocjene ispravnosti ponuda, a posebno prilikom zaključivanja ugovora o javnoj nabavci čiji osnovni elementi nijesu unaprijed definisani u formi nacrtu. Predloženim izmjenama i dopunama šoping se u potpuno integriše u ukupnu propisanu proceduru u pogledu načina i uslova za pokretanje i sprovođenje postupka javne nabavke, kao i u pogledu uslova za učešće u postupku javne nabavke, uz osobenosti koje se odnose na ovlašćenje za sprovođenje ovog postupka, rok za podnošenje ponuda i kriterijum za vrednovanje ponuda. U suštini šoping je definisan kao otvoreni postupak male vrijednosti koji sprovodi službenik za javne nabavke i u kojem rok za podnošenje ponuda ne može biti kraći od 12 dana, a ponude se vrednuju isključivo po osnovu kriterijuma najniža ponuđena cijena.

108. Fond za zdravstveno osiguranje Podgorica: Članom 32 Nacrta Zakona izvršena je izmjena člana 57 Zakona o javnim nabavkama koji se odnosi na sredstva finansijskog obezbjeđenja-garancije. Navedenim članom Nacrta zakona je izostavljena obaveza dostavljanja garancije ponude kao sredstva zaštite od neozbiljnih ponuda i odustajanja ponuđača od podnijete ponude prije zaključivanja ugovora o javnoj nabavci. Praksa je pokazala da garancija ponude predstavlja sigurnost naručiocu da ponuđač neće odustati od podnijete ponude, posebno kada su u pitanju nabavke veće vrijednosti, te da može podnijetu garanciju na jednostavan i efikasan način aktivirati i izvršiti naplatu novčanog iznosa na koji glasi. Predložena rješenja definisana članom 63 Nacrta zakona kojim je propisano da je naručilac dužan da od ponuđača čija je ponuda izabrana kao najpovoljnija, a koji odbije da zaključi ugovor o javnoj nabavci traži naknadu štete u iznosu od 10% od ponuđenog iznosa ponude, a ponuđač je dužan da tu štetu nadoknadi naručiocu, na nejasan i nepotpun način definišu sam postupak i način nadoknade štete, te ne pružaju pouzdan i efikasan mehanizam naručiocu za naplatu štete od dobavljača, jer dobavljač može odbiti da nastalu štetu naknadi, pa je jedina mogućnost njene naplate u sudskom postupku po tužbi za naknadu štete koju naručilac mora podnijeti kako bi ostvario svoje pravo, što svakako prolongira i komplikuje naplatu nastale štete.

Primjedba nije prihvaćena

Garancija ponude kao sredstvo finansijskog obezbjeđenja ponude u smislu obaveze ponuđača prema podnesenoj ponudi se nije u dosadašnjoj primjeni Zakona potvrdila kao djelotvoran faktor, već naprotiv kao nepotrebno opterećenje ponuđača i česti uzrok formalne neispravnosti ponude, zbog čega je u Nacrtu zakona i izostavljena. Naime, u dosadašnjoj primjeni važećeg Zakona zabilježen je samo jedan slučaj aktiviranja garancije ponude zbog odustanka ponuđača od podnijete ponude. Sa druge strane prisutan je izuzetno veliki broj slučajeva isteka garancije ponude prije okončanja postupka javne nabavke, bez mogućnosti pravovremenog njenog produžavanja do određenog roka, jer je u slučaju žalbe takav naknadni rok za naručioca neodrediv, tako da u tim postupcima garancija ponude i nema suštinski već samo početni formalni značaj koji se očituje kao nepotrebno opterećenje ponuđača. U konačnom, garancija ponude i na propisani maksimalni iznos nije adekvatno sredstvo finansijskog obezbjeđenja ponude u pogledu zloupotrebe da ponuđač čija je ponuda izabrana kao najpovoljnija odustankom od zaključivanja ugovora omogući zaključivanje ugovora sa drugim ponuđačem čija je ponuda nepovoljnija. Nasuprot garanciji ponude, propisano je pravo naručioca da od izabranog najpovoljnijeg ponuđača

**VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE**

traži naknadu štete u slučaju nezaključivanja ugovora, u znatno većem iznosu nego što je to bio maksimalno mogući iznos garancije ponude, kao i obavezu ponuđača da tu štetu naručiocu nadoknadi.

109. Fond za zdravstveno osiguranje Podgorica: Članom 63 Nacrta zakona je izvršena izmjena člana 107 stav 4 Zakona tako da isti propisuje da ugovor o javnoj nabavci ne može da se zaključi prije pravosnažnosti odluke o izboru najpovoljnije ponude. Normiranje na ovaj način će nesporno dovesti do značajnog prolongiranja realizacije postupka javne nabavke i zaključenja ugovora po okončanom postupku javne nabavke i konačnosti donijetih odluka. Posebno, negativne posljedice mogu nastati kod postupaka javnih nabavki koji za predmet imaju nabavku lijekova i medicinskih sredstava u kojima zbog nemogućnosti zaključenja ugovora prije pravosnažnosti odluke o izboru najpovoljnije ponude može doći do nestašica, koje se direktno mogu odraziti na ugroženost života i zdravlja građana. Rokovi za odlučivanje Upravnog suda po podnijetoj tužbi koji su propisani članom 74 Nacrta zakona nijesu garancija da će Upravni sud donijeti odluku u predviđenom roku jer je dosadašnja praksa potvrdila da Upravni sud u rješavanju upravnih sporova pokrenutim po postupcima javnih nabavki nije, u pojedinim slučajevima, donio odluke ni u roku od godinu dana i više iako je članovima 136 i 146 važećeg Zakona o javnim nabavkama propisano da je postupak sudske zaštite hitan. Problem posebno može biti izražen kod postupaka javnih nabavki veće finansijske vrijednosti (procijenjene vrijednosti) u kojima je Državna komisija za kontrolu postupaka javnih nabavki odbila žalbu izjavljenu od strane ponuđača, pa će ponuđači, kako pokazuje praksa, samo iz razloga pokušaja povrata uplaćenih sredstava za podnošenje žalbe (1% od procijenjene vrijednosti javne nabavke) pribjeći pokretanju upravnog spora, ne prihvatajući odluku Državne komisije, ma koliko ona bila jasna i obrazložena, što značajno prolongira zaključenje ugovora. Shodno tome, mišljenja smo da je u konkretnom slučaju potrebno zadržati postojeća zakonska rješenja u zaključivanja ugovora nakon konačnosti odluke o izboru najpovoljnije ponude.

Primjedba nije prihvaćena Zaključivanje ugovora o javnoj nabavci je faza postupka kojom se završava administrativni dio postupka, a otpočinje realizacija predmeta javne. Stoga je za ovu fazu postupka, kao i za fazu realizacije predmeta javne nabavke od suštinskog značaja da je administrativni dio postupka nesporan, odnosno da je odluka o izboru najpovoljnije ponude postala pravosnažna. Naime, postojeće rješenje da se ugovor o javnoj nabavci zaključuje nakon konačnosti odluke o izboru najpovoljnije ponude se u praksi česo pokazalo kao nedovoljno sigurno rješenje, jer u slučaju da konačna odluka o izboru najpovoljnije ponude bude poništena od strane Upravnog suda u pravnom sporu otvara se niz problema koji se uglavnom ne mogu više suštinski riješiti, a ukupno stanje sprovedenog postupka javne nabavke postaje na određeni način nelegalno. Naravno, podizanje zaključivanja ugovora o javnoj nabavci na nivo pravosnažnosti odluke o izboru najpovoljnije ponude nosi sa sobom određeno prolongiranje očekivanog roka početka realizacije javne nabavke koje može da bude neizvjesno i problematično ako se ne definišu precizni rokovi Upravnom sudu za odlučivanje po žalbi, kao i obaveze ostalih učesnika u postupku i rokovi za njihovo izvršenje, što je u ostalom Nacrtom zakona i učinjeno. iz svih predhodno naznačenih razloga koji se odnose na pravosnažnost odluke. Radna grupa cijeni sugestije da podizanje zaključivanja ugovora o javnoj nabavci na nivo pravosnažnosti odluke o izboru najpovoljnije ponude nosi sa sobom određeno prolongiranje očekivanog roka

**VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE**

početka realizacije javne nabavke može da bude neizvjesno i problematično ako se ne definišu precizni rokovi Upravnom sudu za odlučivanje po žalbi, kao i obaveze ostalih učesnika u postupku i rokovi za njihovo izvršenje, što je u ostalom Nacrtom zakona i učinjeno.

110. Fond za zdravstveno osiguranje Podgorica: Članom 70 Nacrta zakona je propisano da ako je u postupku po žalbi odlučeno u korist podnosioca žalbe, naručilac je dužan da podnosiocu žalbe nadoknadi troškove na ime naknade za vođenje postupka u iznosu od 1% procijenjene vrijednosti javne nabavke, a najviše do 8.000 eura, u roku od 15 dana od dana pravosnažnosti odluke po žalbi. Ukoliko je namjera bila da se naručiocima na neki način materijalno kazne za propuste učinjene u postupku javne nabavke, mišljenja smo da je takav stav neprihvatljiv, te da za eventualne propuste naručioca u postupcima javnih nabavki treba koristiti druge mehanizme koji se mogu ogledati kroz stručnost, pažljiv odabir i selekciju članova komisija koje sprovode postupak javne nabavke, što je na kvalitetan način i definisano Nacrtom zakona. Obavezivanje naručioca da naknadi troškove ponuđača na ime naknade za vođenje žalbenog postupka, može u praksi stvarati poteškoće naručiocima, posebno uzimajući u obzir trezorski način finansiranja i plaćanja utvrđen Zakonom o budžetu, jer nije moguće unaprijed utvrditi i preciznije opredijeliti iznos sredstava za tu namjenu, te dodatno finansijski iscrpljivati naručioce u smislu eventualnog odlivanja ionako nedovoljnih i ograničenih finansijskih sredstava, koja bi indirektno opet završavala u Trezoru, dakle na mjestu sa koga su i uplaćena, obzirom da ponuđači uplate za podnošenje žalbe vrše na žiro račun Budžeta Crne Gore.

Primjedba nije prihvaćena iz svih predhodno naznačenih razloga koji se odnose na sadržaj žalbe i naknadu za vođenje postupka koju plaća podnosilac žalbe. Praksa dosadašnje implementacije Zakona pokazala je da bi se sistem zaštitio od “neozbiljnih” podnosioca žalbi sa jedne strane time i produžavanje rokova za završetak javne nabavke, a sa druge strane ovo rješenje je prepoznato u mnogim zemljama. Što se tiče dijela načina povraćaja naknade nacrt Zakona je dao rješenje koje ide u pravcu jednakog tretmana u smislu odgovornosti kako ponuđača tako i naručioca.